

ЛЮТИЙ Ч. 2 FEBRUARY, 1974

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

НАШЕ ЖИТТЯ

P. XXXI. ЛЮТИЙ Ч. 2

Видає Союз Українок Америки
раз у місяць за винятком серпня
Редакторка — Уляна Любович

Редакційна Колегія:
Марія Барагура, Марта Бачинська,
Лідія Бургачинська, Любов Волинець,
Наталія Іщук, Світлана Луцька, Хри-
стика Навроцька, Олександра Різник,
Марта Тарнавська.

„Нашим малятам“, редагує Г. Чер'нь

Адреса Редакції:
108 Second Ave.
New York, N. Y. 10003

Адреса Адміністрації:
4936 N. 13th St.
Philadelphia, Pa. 19141
Tel. DA 4-7304

Річна передплата в ЗСА і Канаді \$7.00
Піврічна передплата \$4.00
Річна передплата в Англії 2½ ф. ст.
Річна передплата в Австралії 5 а. д.
Річна передплата у Франції . . 20 фр.
Річна передплата в Німеччині 15 н. м.
Річна передплата в Бельгії 250 б. фр.
Псодиноке число 80 центів

Календарець СУА

- 9 лютого — доповідь Слави Геруляк
„Значення Музею“ — 1 Відділ
СУА в Нью Йорку
- 3 березня — Річні Загальні Збори
Відділів СУА Філадельфійської
Округи
- 9 березня — Вечір присвячений Бог-
данові Лепкому — 1 Відділ
СУА в Нью Йорку
- 31 березня — Передвеликодній Еа-
зар — 1 Відділу СУА, Нью Йорк
- 20 квітня — Доповідь „Великодні зви-
чай“ — 1 Відділ СУА, Нью Йорк
- 18 травня — Свято Матері — 1 Відділ
СУА, Нью Йорк
- 8 червня — Доповідь „Мода“ — 1
Відділ СУА, Нью Йорк
- 21 вересню — Доповідь: „Життя і
творчість М. Грушевського“ —
1 Відділ СУА, Нью Йорк

На обгорці:

Вид на гору Ільзу біля Славська на Бойківщині

Mt. Ilza in Boykivshchyna region (W. Ukraine) — skiing slopes favorite
of members of Karpathian Ski Club

OUR LIFE

VOL. XXXI. FEBRUARY No. 2

Published by
Ukrainian National Women's League
of America, Inc.

Monthly publication except August

4936 N. 13th St.
Philadelphia, Pa. 19141
Tel. DA 4-7304

Editor: Ulana Liubovych
108 Second Ave.
New York, N. Y. 10003

Subscription in the United States
of America \$7.00 per year, half year
\$4.00. Subscription in Canada \$7.00
per year, half year \$4.00. Subscrip-
tion in England 2½ pound sterling
per year. Subscription in Australia
5 Austr. dollars per year. Subscrip-
tion in France 20 fr. per year.

Second Class Postage, Paid at
Philadelphia, Pa.

Single Copy 80 cents

ПРЕДСТАВНИЦТВА
„НАШОГО ЖИТТЯ“

АНГЛІЯ:

Mrs. Myroslawa Rudenska
245 Wigman Rd.
Bilborough Estate
Nottingham, England

Ukrainian Booksellers
49 Linden Gardens
Notting Hill Gate
London W. 2

АВСТРАЛІЯ:

“Library & Book Supply”
16a Prospect St.
Gleroy, W9, Victoria
Australia

ФРАНЦІЯ:

Daria Melnykovich
c/o N. 7 887 93 de Paris
26 rue de Tercy, Paris 18-2, France

НІМЕЧЧИНА:

Ukrainischer Frauenverband
Haus der Begegnung
8 Muenchen 5, Rumfordstr. 21

З М І С Т :

	стор.
О. Теліга: Поворот	1
Лютий — болочі річниці	1
З Головної Управи СУА:	
Т. Савицька: Чи справді су- спільна опіка СУА задовільна?	2
С. Туркевич-Лукіянович: Меланія Семака Нижанківська (спомин)	3
М. Нижанківська: Весела лекція	3
Р. Галібей: Є. Маринченко — ар- хітект	4
М. Рідна: Перше Різдво на чужині (закінчення)	5
Наша обкладинка	7
Р. Купчинський: Гимн КЛК	7
Юст: Різдво на лещатах (репор- таж із Славська)	8
Віра Ке: Будь мої Валентином	10
Калейдоскоп жіночого життя (опрацювала С. Луцька)	11
Вісті з Централі	12
Вісті Конвенційного Комітету	13
У 30-ліття Нашого Життя	13
Хроніка Округ: Округа Північний Нью Йорк	14
СФУЖО: Бюджет СФУЖО. Лист із Мордовії. Вісті.	22
Наше харчування: Рибні страви. Куховарські назви	24
Українська вишивка: Вишивка в нашій церкві	25
Our Life:	
A. Riznyk: 50th Anniversary	26
A. Riznyk: Report on National Council of Women Annual Meeting	26
O. Teliha: 1933—1939	27
Women-Astronauts	28
Нашим малятам: Т. Шевченко: Заповіт. На всі руки майстер.	
Л. Полтава: Один без банти- ка. К. Перелісна: Ятлик і бі- лочка	29
М. Тарнавська: Правне станови- ще жінки в різних країнах світу (закінчення)	31

Календарець СУА

- 12 жовтня — „25-ліття супружого
життя членок“ — 1 Відділ СУА,
Нью Йорк
- 14 грудня — Річні Загальні Збори —
1 Відділ СУА, Нью Йорк

Коли у Вашій місцевості немає
Відділу СУА, зберіть гурт жінок,
щоб його заснувати. Для цього
потрібно 10 одиниць, що хочуть
жити організованим життям.

ПОВОРОТ

Це буде так: в осінній день прозорий
Перейдемо ми на свої дороги.
Тяжке змагання наші душі зоре,
Щоб колосились зерна перемоги.

І те, що мрією було роками,
Все обернеться в дійсність і можливість —
Нам буде сонцем кожний куш і камінь
У ці хвилини гострі і щасливі!

Подумай тільки: наші села й люди,
А завтра прийдемо — до свого міста!
Захоплять владно зголоднілі груди
Своє повітря — тепле та іскристе.

Та звідкись сум зловіщий вітер вишле,
Щоб кинуть серце у крижаний протяг:
Усе нове... і до старої вишні
Не вийде мати радісно напроти...

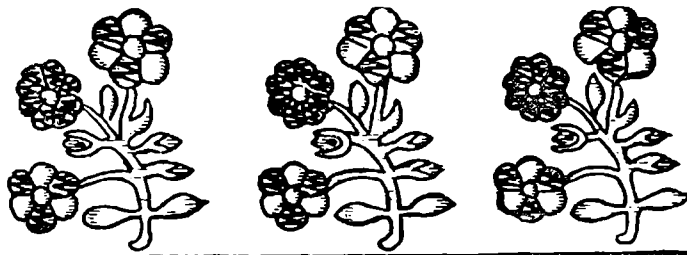
Душа з розбігу стане на сторожі,
Щоб обережно, але гостро стежить
Всі інші душі — зимні чи ворожі
І всі глибокі поміж ними межі.

І часто серце запалає болем,
А щось гаряче аж за горло стисне,
Коли над рідним, тим же самим полем
Зависне інша, незнайома пісня.

Чекає все: і розпач, і образа,
А рідний край нам буде — чужиною.
Не треба смутку! Зберемось відразу,
Щоб далі йти — дорогою одною.

Заметемо вогнем любови межі.
Перейдемо у брід бурхливі води,
Щоб взяти повно все, що нам належить,
І злитись знову зі своїм народом.

ОЛЕНА ТЕЛІГА

ЛЮТИЙ — БОЛЮЧІ РІЧНИЦІ

У місяці лютому припадають річниці смерті двох жінок-героїнь — Ольги Басараб та Олени Теліги. Смерти не під тягарем літ, не від хвороби, нещасного випадку, а смерти заподіяної свідомо, та свідомо прийнятої. Два різні спричинники смерті, дві різні жінки, але в'яже їх, єднає під один знаменник ідея, за яку згинули.

Коротко пригадаймо:

Ольга Басараб загинула у Львові в тюрмі, закатована польською поліцією, її арештували 9 лютого 1924 року, а вночі з 12 на 13 лютого померла у своїй келії. Три дні польський комісар поліції намагався тортурами змусити її зрадити товаришів із підпільної організації. Її самотня відповідь була: „Відмовляю зізнань“. Поліція деякий час не повідомляла рідних про смерть Ольги, а її поховали під чужим ім'ям, але сім'я все таки добилася того, що її тіло ексгумували, і комісія ствердила правдиву причину смерті.

Можливо, що наше громадянство не зуміло б розголосити цього жахливого злочину, коли б не ждочі організації того часу. Союз Українок подав відомості про те до ЗСА й Канади, а через Український Жіночий Союз у Відні поширилась вістка про те в європейській пресі. Жертва Ольги Басараб стала перед світом ярким доказом поневолення українського народу.

Друга жертва вірності й любови Батьківщини — поетка Олена Теліга — загинула в Києві від кулі гестапо. У своїх творах вона навіть не вимовляє слова Україна, бо вважає Батьківщину святістю, якої ім'я носить у серці. Вона повернулася до Києва, свідомо небезпеки, яка їй тут грозила, щоб „замести вогнем любови межі“, замести сліди границь, які ділять наші землі. Вона загинула в ім'я соборності, єдності у самому розквіті свого життя і свого поетичного обдарування.

Згадуючи при ті дві жінки, в пам'ять про них влітаємо теж згадку про тих усіх жінок, що згинули по-геройськи, а теж про тих, які жили по-геройськи, несучи тягар тюрми, неволі.

Змірити їхні терпіння, їхню силу волі, їхнє героїство — не під людську силу. Ми можемо тільки мовчки віддати їм свою почесність.

ЧИ СПРАВДІ СУСПІЛЬНА ОПІКА СУА ЗАДОВІЛЬНА?

У цій статті хочемо розважити, чи справді Суспільна Опіка СУА діє задовільно. Відповідь на це питання залежить від того, наскільки здійснено намічений план праці на біжучу каденцію.

Якщо йде про допомогу потребуючим поза межами ЗСА, то в деяких випадках є недомагання, наприклад, висилка пачок до Бразилії вимагає налаштування для рівномірнішого їх розподілу. На заклики референтки Суспільної Опіки Головної Управи, щоб справу допомоги відповідно унапрямити, створивши центральну картотеку посилок і запотребувань, відгукнувся лише один Відділ СУА, інші промовчали, а були й такі, що з обуренням зустріли „втручання в їхні справи“. Ба, що більше, деякі членки навіть погрожували, що виступлять з організації за таке „втручання“. Важко повірити, що так виглядає організаційна виробленість членства організації, яка збирається святкувати 50-літній ювілей свого існування!

Підібно було і в кількох випадках із стипендіями для учнів у Бразилії, коли дехто з членства заперечував доцільність централізації стипендійної акції і пересилки грошей через Централю СУА, замість безпосередньо стипендієвості.

Таке ставлення справи, таке недовір'я, такий брак організаційного вироблення справді дивує і є поважною перешкодою в налаштуванні діяльності не тільки Суспільної Опіки, але й Організації в цілому. Повище сказане стосується також і до справи пожертв деяких Відділів, які радше жертвують на цілі інші, ніж їхньої власної організації.

Згадавши про негативи, годиться з признанням сказати про повну посвяту працю багатьох членок СУА для допомоги українцям поза межами ЗСА, що почалася ще з часу допомоги залишенцям. Від масового приїзду другої імміграції до ЗСА вже добігає 25 років, але потреба допомоги україн-

цям у деяких заокеанських країнах далі існує, і то в ще більшій ніж давніше, хоч і зміненої формі.

Йдучи назустріч вимогам сучасної доби, що вимагає від людини високої освіти або такого ж фахового вишколу, останніми роками заактуалізувалася справа допомоги незаможним дітям українських поселенців у Бразилії і в інших країнах здобути освіту, щоб піднести наші поселення на вищий культурний рівень.

Це завдання СУА з успіхом виконує з допомогою Відділів СУА, як рівнож завдяки жертвенності українського громадянства, що, свідоме потреби освіти для нашої молоді, жертвує допомогою незаможній молоді в Бразилії й у деяких країнах Європи.

Додавши до цього ще грошову піддержку школам українознавства в Бельгії, опіку над „бабусями“ та пожертви на інші цілі, в загальному суспільна опіка для потребуючих поза межами ЗСА діє в межах своїх можливостей.

Зате справа суспільної опіки тут на місці надто відстає. Приїхавши до ЗСА, ми присвятили велику увагу допомозі залишенцям, не помічаючи за тим наших власних місцевих потреб суспільної опіки, яка, правду сказавши, була для нас тоді ще зовсім новим поняттям.

Однак за два десятиліття багато змінилось. Ці зміни заактивізували потребу змін у діяльності суспільної опіки тут на місцях. На це треба нам усім звернути особливу увагу і старатися цю справу налаштувати, достосувавши суспільну опіку до вимог часу та життєвого рівня країни, в якій живемо.

На жаль, пропонувані новості в діяльності С. О. Відділи СУА зустріли з цілковитою байдужістю і не було з їхньої сторони жадних спроб, щоб С. О. обновили новими починами, які з успіхом діють в американських колах.

Можливо, потреби С. О. тепер так зросли, що це створює непо-

ОСОБИСТЕ

Нашій містоголові п-і Олександрі Різник складаємо вираз щирої співчуття з приводу смерті її матері бл. п. Євдокії Ликтей, членки-основниці 4 Відділу СУА.

ЕКЗЕКУТИВА СУА

борню перепону їх подолати, а це з черги не дає відваги братися за нові почини, що вимагають часу і праці. Відділи СУА практикують дещо із суспільної опіки у відношенні до своїх членок. Також інші організації стараються допомогти потребуючим на місцях, але це все разом не розв'язує пекучих і наболілих проблем.

Не лише хочеться вірити, але є на це докази в деяких місцевостях, що об'єднаними силами кількох організацій, при допомозі добровольців можна поставити суспільну опіку на належному рівні. До цього діла треба стати всім організаціям разом із церковними, бо суспільна ділянка — це ділянка, яка фактично під кожним оглядом відноситься до кожного без винятку. Кожна організація має свої власні цілі, але коли загальне добро вимагає спільного зусилля, тоді ніхто не може стояти осторонь.

Відділи СУА, що мають уже за собою довголітню практику в діяльності суспільної опіки, повинні активно включатися, а то й ставати ініціаторами в організуванні Об'єднаної Суспільної Служби, яку закликає організувати Координаційна Рада Суспільної Служби. В місцевостях, де вже діє організація „Екшен“, про яку широко писала „Свобода“, треба покористуватися можливостями, які ця організація дає та спільними силами всіх організацій і громадян організувати в українських осередках — Об'єднану Суспільну Службу.

Теодозія Савицька
референтка Сусп. Опіки
Головної Управи СУА

МЕЛАНІЯ СЕМАКА-НИЖАНКІВСЬКА

(Спомин)

Недавно відійшла від нас замітна людина — Меляся Нижанківська, дружина пскійного композитора Нестора, моя девголітня приятелька. Летять мої спомини в минуле, коли я вперше стрінула її у Відні під час першої світової війни: з церкви св. Варвари після Богослуження висипалася горстка українських воєнних втікачів із Галичини й Буковини. Між ними була Меляся Семака, гарне молоде дівча, одягнене в білу сукенку, яка підкреслювала її буйне чорне волосся. Вона пригадувала мені польову квітку, ніжну й чарівну.

Покотилися роки, і я знову стрінула Мелясю у Відні, цього разу вже як молоду дружину Нестора. Мене в'язала з Нестором не тільки довга приязнь, але й спільні зацікавлення на полі музики, бо в той час я студіювала в музичній академії. Ми тоді часто стрічалися — обоє Нижанківські, я та мій брат пок. Лев Туркевич. У той час Меляся була дуже активна як поетка. Дочка судді з Буковини, вона одержала радше німецьке виховання, тому однаково легко писала українською й німецькою мовами. Нестор прекрасно відчував настрій її поезій і тоді то постав цілий ряд пісень Нестора до слів Мелясі. Добре пригадую її вірш „Снишся мені так живо, ясно, лиш дуже рідко...“ і чарівну музику Нестора до тих слів. Згодом я прощала з жалем обоє Нижанківських, коли після закінчення студій мені довелося вертатися до Львова, а вони ще залишилися у Відні.

По роках я знову стрінула їх обоє, тепер уже у Львові, куди вони переїхали на постійне. Тут Нестор брав живу участь у музичному житті Львова, а Меляся радше віддалася домашній праці й вихованню сина-одинака, який по роках став чоловіком моєї дочки Зої. Меляся вміла сердечно гостити кожного, хто переступив пороги їх скромного дому. Та це недовго тривало. Почалася друга світова війна, і багато українців покинуло рідну землю, між ними

обоє Нижанківські. Згодом прийшла сумна вістка до Львова, що Нестор помер на чужині, залишаючи дружину й сина. Для Мелясі, не привиклої до важкої роботи й до заробітку на щоденний хліб, це були безумовно найтяжчі роки. Мало хто міг їй тоді допомогти, бо кожний борювався за власне існування.

Згодом Меляся опинилася в Бельгії і з часом завдяки праці її сина Олега дістала приміщення й повне удержання в оселі для воєнних втікачів. Не зважаючи на несприятливі умови, Меляся розвинула там жваву письменницьку діяльність: писала спомини й дописувала до різних українських часописів в Америці. Її письменницькі зусилля знайшли зрозуміння й прихильну оцінку серед української громади в Бельгії й ЗСА.

Коли її син одружився, Меляся часто приїжджала до нього до Женеви, а одного року я запросила її на довше перебування до

час, до Брістолю (в Англії). Меляся так любила природу, що коли я була зайнята дома, вона сама ходила на довгі проходи, захоплюючись мальовничими околицями північного Сомерсет. Під час перебування в нас Меляся була сповнена нових письменницьких задумів, які часто обговорювала зі мною.

На жаль, по кількох роках Меляся почала занепадати та здоров'ї. Та завжди сильно вірила в свої життєві сили й не піддавалася. Але одного вчасного ранку на весні 1973 року прийшов кінець її життя. Заснула безболісно й спокійно, забираючи з собою всі радості й розчарування життя.

Чотири дні перед її смертю місцеві українці святкували Свято Матері та вшанували Мелясю дарунками й квітами, бачачи в ній символ української матері на чужині. На похорон прибули пані з Об'єднання Українок, а теж з усієї Бельгії з'їхалися українські емігранти, переважно воєнні інваліди й вуглекопи з родинами, щоб вшанувати вшанувати Покійну. Син і невістка поховали маму й кинули на мгилю грудку рідної землі, яку привезли з собою, щоб чужа земля стала їй легка.

МЕЛАНІЯ НИЖАНКІВСЬКА

БЕСЕЛА ЛЕКЦІЯ

(Спомин)

Нестор був добрим психологом дівчорі, яка підлягала його проповіді. Лекції фортепіану, такі нераз ненависні для малих дітей, були переплітані, головню для зовсім молодих учнів, жартами та оповіданнями всякого роду; вони були неначе проблісками в безпросвітній сірині такого навчання і садиноким вартісним моментом цілої лекції. Діти, здібні чи ні, однаково ненавидять сидіти тихо й чемно при фортепіані та ще й до того поволі й методично вправляти. Правда, батьки радіють з доброго висліду, але примушувати дитину задля задоволення батьків учитися грати на фортепіані чи на іншому інструменті недоцільно і часто веде до того, що та мучена й муштро-

вана до музики дитина зненавидить її з цілого серця. Часи, коли треба було вчитися гри на якомусь інструменті тому, що це належало до доброго тону, безповоротно минули. І це добре, бо тоді плекався безпросвітній дилетантизм.

Практичне виконання якогось твору дає дитині певне задоволення. Але як із сірою теорією? Нестор вибачливий, але нераз суворий для інших, не завжди настоював, щоб Олег вчився як слід сольфеджіо, і тому хлопець був часто тільки напівприготований та завжди трішки переляканий власним татом-професором тих теорій. Але якраз та суха теорія, яка могла б нудити всю дівчорі, мала славу найвеселішої лекції

Інституту, якщо її провадив Нестор. Відбувалися там не абиякі сенсації. Олег, завжди спізнений, приготувався ще похапцем та відписував поспішно завдане. Його совість не була чиста. З татом ніколи не можна знати; нерозуміння він занадто поблажливий, а часами перебільшено вимогливий.

Сольфеджують вони вже, а один спізнений задиханий вбігає.

— Вийди, — велить Нестор, — і вийди спокійно, а не як гураган, та замкни двері тихо, як слід за собою.

Хлопчина робить так, як йому сказано, і додає ще з власної ініціативи:

— Вибачте, пане докторе, що я спізнився.

Діти зловтішні, що не їм таке трапилось, стукають ритм і сольфеджують. Так нудно стало — не хочеться тої сухої теорії. А де сенсації? Де та веселість лекції?

Нестор знав, що тепер робити:

— Що за гавкіт? Звідки пес узявся?

Дівчата хихотять та схоплюються перелякано, бож зовсім близько них загавкало.

— Це тато, — шепче Олег, гордий не тільки з мистецьких успіхів свого батька; забулося, що він часами суворий і нерозумно покарає. — Він уміє гавкати! Як він це робить? Мушу навчитися, — постановляє Олег. — Але чи зумію?

Продовжується навчання і всі дивляться з великою увагою на свого професора, який не тільки вміє вчити, але ще й дітвора при цьому розвеселити.

Пішли ті всі діти в світ і стали дорослими, може самі мають дітей. Про саму науку сольфеджію напевно призабули. Але десь там у найдавших заглибинах їх пам'яті знайдеться спомин про ту суху теорію музики, яка, переплітана веселощами, була найбільш улюблена для всієї дітвори. Тепер часто вживають методи навчання немов між іншим, ненавчачись. Я сама бачила в Женеві вчителя з учнями в парку; спочатку він навчав, а потім усі бігали й пувували, а тоді він знов учив. І це нелегка справа зосередити увагу дітей, коли вони на лоні природи. Але тоді, в часи суворой педагогіки, ще такий підхід до дітей так чітко

Мілдред Шмерц, одна з редакторів американського журналу „Архітектурал Рекорд“, описує в числі за лютий 1973 р. свою подорож до Советського Союзу. Як член делегації, яка складалася з чотирьох американських архітектів, відбула 3-тижневу подорож на запрошення Союзу Советських Архітектів і зупинялася в Москві, Ленінграді, Таліні, Києві, Тбілісі, Ташкенті й Самарканді.

Описує свої особисті враження з безпосередніх зустрічей із місцевими архітектами і пляновиками, та з відвідин цікавих місць і будинків. Розмови на професійні теми вимагали багато такту, бо примусова ізоляція советських архітектів від Заходу має від'ємний вплив на їхню працю. Вони свідомі того й уважно приймали критичні завваги американської делегації.

На думку пані Шмерц, советські архітекти замало вправні у виготовленні проектів масового житлового будівництва. Тільки на загально громадських будовах та проектах від-

НАШЕ СПІВЧУТТЯ

У своєму імені та від Редакційної Колегії „Нашого Життя“ складаю членці Редакційної Колегії Олександрі Різник щире співчуття з приводу смерті її матері бл. п. Євдокії Ликтей, довголітньої активної членки СУА, основниці 4 Відділу СУА та щирої української патріотки.

Уляна Любович
редакторка Н. Ж.

не зазначувався. Суворість та дисципліна переважали, і мало хто думав про це, щоб розвеселити дітей та прикувати їх увагу. Тому можна сконстатувати факт, що той радісний момент у безпросвітній сірості науки дітвора напевно краще запам'ятала, бо вона більше чуйна на такі моменти ніж на саму науку. Це був підбадьорливий момент, який ми повинні ввести в буденну сірину нашого власного життя. Ніколи ми не повинні дати волю не тільки поганим, але може й безнадійним настроям. Шукаймо для нас самих такого моменту відпруження, яким був гавкіт Нестора під час сірої теорії сольфеджію.

новлення історичних пам'яток пізнати уважливу руку талановитих архітектів. Більшість конструкцій, передусім житлові будинки, виглядають немов би створені випадково, немов би якась могутня стихія побудувала безконечні квартали апартаментів, без огляду на мешканців і оточення.

В загальному мистецтво в Советському Союзі не визначається прикметами динамічності, ні творчості. Сучасне мистецтво в світі властиво анархістичне, а в державі, що не толерує найменшого відхилення, немає місця на ніякі поступові рухи в мистецтві. Це, мабуть, є одною з причин, чому совети видають такі величезні суми на відновлення історичних пам'яток і будинків. Партійні провідники вважають, що коли відтворять минуле, то в той спосіб заповнять прагнення до краси своїх громадян. А тим часом зможуть придумати модерні, для них небезпечні, мистецькі пориви.

У своїй довгій, багато ілюстрованій статті про архітектуру й містопланування в Советському Союзі п. Шмерц подає як приклад високої якості архітектурного проектування і техніки будівництва — Палату Культури в Києві. Цей будинок проектувала Євгенія Маринченко. В Палаті є концертна зала на 4,000 місць, в якій знаменита акустика й лінії зору. Ціла будівля вирізняється високим рівнем технічного виконання й якістю матеріалів.

Авторка пише, що не зможе ніколи забути гордості Євгенії Маринченко, коли вона супроводжала делегацію американських архітектів на виступ балету в будинку, який вона запроєктувала для міста Києва. Було ясно, що уряд Української Республіки вирішив не жаліти видатків на побудову Палати Культури. Американці створили в останньому десятилітті так багато центрів для мистецьких виступів, що вони мають вже великий досвід у ділянках акустики і механічних споруд театру. Однак це знання не було доступне Євгенії Маринченко й її співробітникам. У таких умовах побудування елегантного будинку, в якому все справно функціонує, є далеко більшим досягком у Советському Союзі, як це було б в Америці. З тієї причини Палата Культури в Києві є справді гідна подиву.

Рута Галібей

(Закінчення)

Я запізналась з таборозичками. Це були дуже молоді дівчата, недосвідчені як і наші хлопці і дуже втомлені війною. Від них довідалась я, що частину жіночого табору допоміжної летунської служби, який був у Пітніц на Помор'ї, перенесено коло Відня до Баден-Баден. Там були наші дівчата, ми їх пізніше відшукали і я ними заопікувалася, доставляючи їм трохи харчів з Українського Комітету й організуючи імпрези. (Між іншим, один концерт дав Кирило Цепенда).

Ніч пройшла спокійно.

День 6 січня 1945 р. вставав похмурий, хвилями падав сніг. Полагодивши формальності в Оберкомандо я вибралась до Реєм, трохи під'їхала поїздом, а решту дороги пройшла пішки. Вчасно пополуноді я вже була на місці. Це була мабуть субота. В бюрі застала я чергового підстаршину, який був віденцем, і коли довідався, що я приїхала з Відня, віднісся до мене дуже прихильно, випитувався про бомбардування міста (там же ж жила його родина), дуже хвалив юнаків (називав їх „феше керле“),³ казав, що вони вже мають ялинку, а сьогодні дістануть „екстра“ вечерю, і відразу запросив мене на неї. Сам запитався, чи я хотіла б бачитися з хлопцями, а на мое потвердження, завів мене до табору. „Гнедїге“ і „кісс ді ганд“⁴ не було кінця, вкінці запитав мене, чи я можу передати особисто листа його жінці. Я погодилась.

Юнаки мешкали в досить добрих бараках, огрітих, спали на ліжках, мали навіть українські часописи і книжки. Хлопці виглядали старші ніж на Грінвальді, багато з них — це гімназійні учні Самбір — Стрий — Львів. Вишкіл був тяжкий, але тепер на працю не нарікали. Імпонувало їм, що вміють ладувати гармати і помагають при стрілянні. Докладно описували, як вони це роблять. Бомблення ще не зазнали. Свою працю сприймали як ю-

нацьку пригоду. Гірше було з харчуванням. Найбільше завдавало їм турботи зірвання зв'язку з родинами. Їх переносили на різні бази, батьки покинули рідні землі. Всі звертались із проханням налагодити зв'язок із батьками. Тут я віднайшла знайомі прізвища і передала доручення проф. Левицького. Хлопці були свідомі політичної ситуації і чекали кінця війни. Я запитала, чи мають зв'язок з іншими базами. Мають через часте переносування.

Моє завдання було виконане.

Вечоріло. У великій залі будинку зібралось біля 30 юнаків. Були одягнуті в синьо-сірі однострої. Виглядали чисто і святково. Заля була прибрана чатинням, в куті стояла освітлена ялинка. Привезли котел із юшкою і хліб. Всі ми дістали картопляну юшку з подвійною порцією м'яса і по грінці хліба та по чарочці горілки. Коли вже всі їдунки були на столі, німці сказали нам „Мальцайт“⁵ і взялись за їду. Однак ми всі встали, я провела молитву, ми відспівали „Бог предвічний“, я зложила команді подяку за влаштування вечора, а хлопцям побажання скоро получитись з родинами. Німці застосувались до наших звичаїв і здивовано гляділи по залі. Почалась вечеря. Було тихо і дивно сумно. Ми згадували Святий Вечір в Україні, і в неодного юнака похилилась голова і кам'яніло обличчя, задивившись в одну точку. Розмова раз-у-раз уривалась. Ми знову завертались до колядування. Але я з'ясувала собі, що коляда в цих незвичних обставинах всім нам завдавала більше смутку ніж радости, а розмова знову повертала до батьків і рідних. Замість роздачі пакунків я передала посвідку їх надання і просила команду передати їх хлопцям, коли надійдуть.

Наближалась 9 год. ночі і я мусіла покинути табір. Двох юнаків проводило мене з леговища до головного шляху. В певному моменті один із них показав мені світло,

яке з віддалі продиралось крізь затемнене вікно. — От там, прошу пані, вночі ми будемо мати наш у вечерю, вже зварили борщ і маємо вареники, „німаки“ про те не знають, шкода, що ви з нами не можете побути. Якби ви були хлопцем, то ми вас сховали б, і вдосвіта вивели б із табору. А так, дякуємо, що відвідали! (Яка шкода, що проф. Т. від'їхав до Відня!)

Ми стягли на межі леговища. Я подала хлопцям руку, і зі словами „Христос Раждається!“ ми розійшлися.

В цій хвилині я освідомила собі що найшлась серед ночі сама одна. Я відвернулася у сторону леговища. Сильветки моїх супровідників швидко зникли у темряві ночі. Переді мною рівною лінією простягався чорний шлях.

Було тихо... і лячно...

Доходила 11 год. ночі, коли перед моїми очима з'явилися руїни Східного Двірця, а в 11:15 я мала поїзд до Відня. Я купила квиток і перейшла до ждальні, яка містилась в єдиному оцілілому в цій околиці будинку колишнього банку. Було набито людьми, тхнуло випарами людських тіл і димом цигарок. Люди сиділи на долівці, бо лавок не було.

Кожна мінута була тут страшна, бо це був час нальотів американських літаків. А час проминає так поволі...

Нараз „Ахтунг, ахтунг“⁶ — всі зірвались на рівні ноги... Але це було тільки повідомлення, що поїзд Франкфурт-Відень спізнений на 2 год. І як ці дві години протривати! Я проходжувалась по вулиці, не чуючи ні втоми, ні холоду, хоч мороз досягав 20 ст.

Вкінці поїзд над'їхав, дослівно обліплений людьми, і на сходах, і на площадці, і на даху. І як до нього ввійти! А тут ще кинулась юрба. Хтось крикнув „геравс“, „іх шіссе“⁷, посипались стріли, але юрба не подавалась.

Коло одного вагону найшлась і я. Двох вояків, що стояли на пер-

³ Здібні хлопці

⁴ Добродійка і цілую ручки

⁵ Німецький вислів для нашого „Смачного!“

⁶ Увага, увага!

⁷ Геть, стріляю!

шому сході, мусіли зійти, бо хтось виходив. Один із них запитав мене — „Воллен зі фарен?“⁸ На моє potwierдження, він впустив мене на схід, а сам станув тільки одною ногою (бо вже не було місця), з другого боку стояв ще один вояк також одною ногою. Поїзд рушив. Мої спасителі з криком „форвертс“⁹ пхнули назовні на сходах вперед, я найшлась на другому сході, за якийсь час на площадці, а згодом в коридорі. Поїзд тимчасом розвинув повну швидкість, не здержуючись ні на одній станції.

Нервові напруження меншало, і я почала відчувати страшно втому, але сісти не було де. Я простояла аж до Відня.

Була год. 1 вполудне, коли ми заїхали на Вестбангоф.

Це було 7 січня 1945. Наше Різдво.

Падав сніг, було тепло і... безпечно. Від сестри довідалась я, що о 6 год. вечора буде наша Служба Божа в костелі оо. Єзуїтів, бо церква св. Варвари не може помістити всіх українців, які тоді були у Відні.

Я поклась, щоб заснути на гогу, дві, але мені не спалося. Переживання останніх днів танцювали мені перед очима.

Ми вибралися з сестрою до церкви. Костел був переповнений. Яркі світла, священники, ялинки, свічки, хор (мабуть К. Цепенди) — все це надавало святкового настрою, але такого різного від тодішнього нашого життя, такого болючого спогадами, такого тривожного вістками про наближення большевиків. Можна сказати — життя на грані смерті.

Богослужба почалась. На душу неначе почав сходити спокій Різдвяної Ночі, уста шептали молитву, і нараз немов пропали всі пережиття останніх часів...

Та ось хор почав співати „Бог великий, єдиний“... Ми всі встали. Раптом хтось захлипав... один... другий... третій, а через кілька хвилин ціла церква зайшлась плачем, якого не перемогти й хоромі.

Коло мене стояла середніх літ жінка з малим хлопчиком. Вона вже й перед тим нераз підносила

⁸ Хотите їхати?

⁹ Вперед!

хустинку до очей, та в цьому моменті вона впала на лавку і захлипала: „Сини мої, сизочки: Юрко на Лонджого, Ромко під Бродами, Левко при юнаках на якомусь летовищі, тільки ти, Стефцю, в мене одним самотнім залишився“, і зайшлась від плачу. Хлопчина підніс на неї свої великі сині, повні сліз очі і успокоював: — Мамо не плач, не плач, люди дивляться...

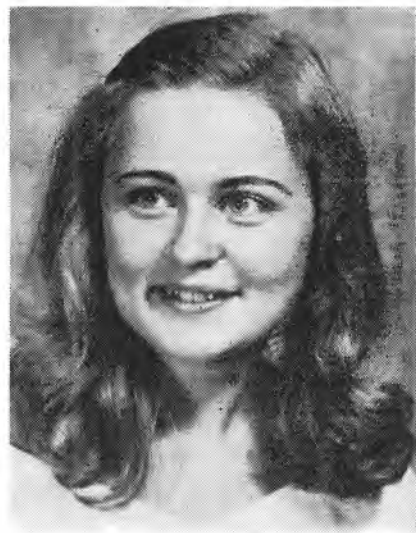
Ми вийшли з церкви. Довкруги руїни і страх перед новим бомбленням. Зі спокою Різдвяної Ночі вже нічого не залишилось. Того пам'ятного року ніхто не складав побажань святочних, а кожен закутавшись у спогади своїх переживань спішив розваленими вулицями додому.

Трищав вогонь у невеличкій залізній печі. Було тепло в хаті і „тепло“ серед рідних. Нараз радіо втихло, а за хвилину ми почувли „ку-ку“ — сигнал передателю. Радіо голосило: „Великі з'єднання американських тяжких бомбардувальників перелетіли кордон 3-го району . . . літаки летять на південь . . . літаки летять на Мюнхен . . . великий бомбовий вантаж скинено на східній двірці — Остбангоф і найближчу околицю. Всі втихли . . . я поглянула на годинник: була 11:30 ночі. Тоді повільно піднісся мій кузин пок. Володимир Медвецький, поцілував мене в чоло і сказав: — Добре, що ти з нами...

А я думала про цих молодих юнаків у сіро-синіх одностроях недалеко Східного Двірця на летовищі у Реєм, з якими я провела вчорашній вечір, а які так подитячому сприймали життя. Чи й тим разом Господь зберіг їх?...

А другого дня вранці спішила я до Українського Комітету, щоб скласти звіт проф. Левицькому про свою поїздку. На сходах першого поверху я зустріла свого товариша з часів університетських, ред. Мирослава С. — Ти живеш?!!! А ми вчора слухаючи радіо ввесь час думали про тебе. Кажуть, що це було найтяжче бомблення Мюнхену. І взявши мене за руку повів до канцелярії проф. Левицького.

— Пане Професоре! Я маю щастя вже вдруге найти на сходах Комітету Маргу і привести її до вас, тоді коли була вістка, що її

АННА РОГОЖА

Кандидатка на кралю, або князівну Української Преси в ЗСА, від „Нашого Життя“ на балю, який улаштували СФУЖО і Спілка Українських Журналістів Америки. Наша кандидатка має 18 років, є студенткою Нью Йорк Університету. Членка Пласту, де працює із замилюванням як новацька виховниця, їздила з мандрівним табором до Греції. Є членкою УСГромади. Замилювання: малярство, музика, спорт.

‘Our Life’ was represented at Ukrainian Press Ball by Miss Anna Rogozha

Я ТАКА ЗВОРУШЕНА...

Я така зворушена знімком Соломії Крушельницької в Н. Ж., що хотіла б згадати окрім неї також усіх її сестер, а моїх тіток. Це були бл. п. Осипа Бандрівська, Олена Охримович, Емілія Стернюк, Марія Дроздовська, Анна Крушельницька. Замість квітів на їх далекі могили складаю 100 дол. на Запасний Фонд „Н. Ж.“.

Їх сестрінка

Соломія Дроздовська
Ванкувер, Б. К.

розстріляли большевики на Словаччині, і тепер, коли думали, що вона ще в Мюнхені і її вбила бомба.

По обличчі професора пробігла усмішка. Він дружньо простягнув мені руки.

— Знаєте, Марто, українська приповідка каже: „Лихе те загибе“...

Пакунки дійшли до Мюнхену за 3 тижні і їх роздали юнакам.

НАШЕ ЖИТТЯ — ЛЮТИЙ, 1974

Наша обкладинка

Знімок із Славська на Бойківщині мистимо на обкладинці, відмічаючи цим способом ювілей КЛК.

КЛК (Карпатський Лещатарський Клуб) кінчає 50 літ свого існування. Постав він у Львові в 1924 році. Коли заглянути в тогочасну пресу (щоденник „Діло“, жіночі журнали „Нова Хата“ та „Жінка“) можна знайти цікаві відомості про постання і початки клубу, його діяльність, цілі й про людей, які його організували, піддержували, очолювали; про тих, хто був членом клубу, брав участь у змаганнях, прогулянках, таборах. Діяльність клубу значно виходила поза сам лещатарський спорт, обіймала ж бо також інші ділянки спорту. Та навіть лещатарство не було самим тільки вишколом справності й умілости їздити на лещатах. Воно получене було із зимовою туристикою, давало можливість пізнавати зимову срібну красу Карпат чи Підкарпаття, а згодом уже й Альп, чи ще пізніше гірських просторів Америки, Канади й інших земель нового поселення.

У цікаво оформленій брошурі-інформації про ювілей говориться, що „КЛК існує там, де живуть його члени“. І справді, клуб відновив свою діяльність у Німеччині, а коли більшість членів переїхала за океан, почав діяти в Америці й Канаді, організуючи змагання за першість із лещатарства, найбільш популярні змагання в тенісі на Союзівці і крайові плавацькі змагання.

РОМАН КУПЧИНСЬКИЙ

ГИМН КЛК

Гей, у соняшні простори,
Гей, на волю з хат тісних,
Через гори, через доли,
По килимах снігових.

На лещатах мов на крилах
Ловим кожну ясну мить,
Тільки кров нам грає в жилах,
Тільки вітер нам шумить.

Гей, покинь турбсти в хаті
І до гурту приставай,
Перед нами в білій шаті
Розгорнувся рідний край.

На лещатах мов на крилах
Ловим кожну ясну мить,
Тільки кров нам грає в жилах,
Тільки вітер нам шумить.

Перед домівкою Карпатського Лещатарського Клубу в Славську, Бойківщина

Мусіло бути щось специфічне, щось таке, що в'язало тих перших членів КЛК так, що спонукало їх відновити, продовжити діяльність цього клубу в нових обставинах на нових землях. І справді, коли слухати оповідань учасників перших лещатарських таборів, змагань, прогулянок, і коли студіювати сліди їхньої діяльності в довоєнній пресі, то можемо відчутти чи пригадати, якщо хтось брав у цьому колись участь, той настрої, який там панував. Ті табори, прогулянки, сходи КЛК творили своєрідне середовище, яке плекало не тільки спортові, але ще й громадські й товариські чесноти. Перебування в Славську, спершу в винаймленому приміщенні, а згодом у власній домівці, залишало незабутні спогади, незатерті враження, повні романтики, гумору, пригод, молодечої фантазії, прив'язання до рідної природи, звичаїв, пам'яток.

Згодом КЛК організував уже не тільки спортові імпрези, але теж вечірки тощо, як, наприклад, традиційну Маланку у Львові. Це не тільки сприяло й виповнювало завдання продовжити та затіснити товариські зв'язки членів клубу і його прихильників, але теж було джерелом доходу, який потрібний був для існування КЛК, а передусім на будову власної домівки у Славську на Бойківщині.

Заглиблюючись далі в передвоєнну пресу, ствердити треба, що в організуванні й веденні клубу брали участь не тільки молоді тоді спортовці, але й чільні громадяни: проф. Степан Гайдучок, Юліян Мудрак, Андрій Палій, д-р В. Лукашевський, Володимир

Панків і інші. Читаємо про датки на будову домівки сенатора д-ра Дмитра Левицького у висоті 200 дол., що тоді становило значну суму. Інституції, підприємства, організації склали свої датки, фондували нагороди тощо.

Про участь жіноцтва в діяльності клубу читаємо вперше в „Ділі“ 1923 року. Довідуємося, що в прогулянці КЛК від 24—29 грудня 1928 р. взяла участь дві пані: Нуна Говиківич (пізніше Рожанковська) та Маруся Мудраківна, тепер Карпевичева. Так, та сама діяльня в 64 Відділі США Маруся Карпевич. Тепер її дочки члени КЛК у другому поколінні.

Перші змагання, де згадується жінок, відбулися 23 лютого 1929 р. за мандрівну нагороду-дар Іванни Левицької. До змагань (біг на лещатах на 3 км.) зголосилося 8 змагунок, а стануло 5. Перша прийшла Нуна Говиківич, 2-га Ольга Струмінська, 3-тя Дарія Федак, 4-та Кука Гвоздецька (тепер Сорока — живе в Торонто), 5-та Соня Свистун.

Багато цікавого можна довідатися, читаючи передвоєнну пресу. А поміж змагунками й таборовичками членками КЛК знайдемо неодну нашу союзову діячку, як Іванку Кушнір-Рожанковську, Дору Біленьку-Ракову, Христину Терлецьку-Воевідкову, Наталку Нижанківську-Войновську й ін.

Та залишім спогади, а побажаймо Карпатському Лещатарському Клубові дальшої успішної діяльності. А передусім, щоб умів далі вести її в традиційній для КЛК атмосфері, що плекає не тільки спортові, але теж громадські й товариські чесноти.

На лещатах в околиці Славська

Того дня лещатарський народ злітає з гір скорше: ще сонце ледве хилиться на Тростян. І не далеко були сьогодні; тільки на Ільзі, а ті, що їм лещатарське вміння ще гаразд не служить, не пнялися навіть на сам верх. Спішаються. Один, другий, а радше одна, друга нехоття спочивають час до часу у сніговій ямці.

На небі зірка,
А в снігу дірка —

хтось затягнув.

Летять у низ.

А з комина димівки там у долині над Опором, густий дим летить у гору. Сьогодні більш, як звичайно кучерявий, веселий.

У домівці К. Л. К. рух і гумор. Готується справжня Свята Вечеря — із борщем, варениками, кутею та солодким. На те зложилися всі і грошем, і тим, що доброго мама дала у наплечник.

Кожний дістав свій приділ у праці: хлопці рубають перед домівкою дерево, бігають по воду, один ще поїхав лещатами у село до коперативи по горіхи. Жінки пораяються у кухні та світлиці. А наша газдинька глибоку стежечку втоп-

тала від нас до своєї хати, вона і в себе Вечерю ладить і нам помагає. Ідеальна господарська співпраця та повна рівноправність. (Майже так, як бажає собі „Студентка“ у конкурсі „Нової Хати“!). Навіть жіноча команда. І то строга! Ось викинула з хати одяго, що не мав часу раю на святочну туалету і хотів тепер митися у кухні. На-

гнали його таки так, без сорочки, з мидницею півною води та леду. Стоїть він на ганку, а холодна вода бухає паром із гарячого тіла. А він із зимна — співає.

Наші два молодші притягли ялинку і ташать її у світлицю. Очевидно, по дорозі у кухні зачепили горшок і розлили воду. Бо ялинка велика, у світлиці під стелю сягає. Дехто сміє трішки сумніватися у її „праве“ походження. Але хлопці успокоюють: адже „самі“ її дістали. Тепер найважче завдання — прибрання ялинки. Маємо тільки правдиві свічечки та кусок колірового паперу на ланцюг. Решта прикрас, це поле до фантазії лещатарів. Усе, що лискуче або коліроче, мандрує на ялинку. Це бляшані коробочки, креми „Альое“, лещатарські смари, дві нові ложечки, бляшаний запасовий кінець до лещат, колісце від лещатарського кийка, пестрий шалик, апарат до голення, — дальше яблука, цукорки.

Лещатарі — від другого до майже шестого хрестика на спині — забули про повагу — бавляться як діти. На те й приїхали до Славська.

У долину Опору тихо сходить вечір. Над ним встає Зірка.

До Вечері сідає дуже різна ле-

Змагунки, членки Карпатського Лещатарського Клубу, перед змаганнями в Славську. Від ліва: Іванка Кушнір-Рожанковська, Христина Терлецька-Воевідка, Дора Біленька-Рак.

щатарська братія. Одні приїхали вже, щоб кожну годину святочної відпустки використати для лещат, другі, що роками не бачили дома ялинки та святсчного настрою, на-ходять його тут, — романтики, приятелі природи, тверді спортс-ці. Є дві пари подруж, батьки, що покинули для Славська своїх у Львові, ученики, доктори, директо-ри та безробітні. Члени К.Л.К. зі Львова та Філій у краю. Гостюють у нас і члени Студентського Спорт. Клубу, великі наші противники на трасі змагань. Вони живуть у сво-ій домівці далше у селі.

У темній світлиці загоріла ялин-ка. І тоді у гамір та сміх приходить нагло, якось стихійно дивна хвили-на поваги. На мить ксротку задумалися обличчя лещатарів; вкрала-ся в мозок і серце ніжна, щаслива туга. Різдвяна мрія. Та, що завсїг-ди однакова, завсїгди дитяча — і тому щаслива. Коротка мить, для якої багато з нас їде до Славська, бо тверезе життя міста давно її у-било.

Поволі, з ваганням вертає гамір, веселість. На столі появляються твори кулінарного „мистецтва“ Воги може й не стоять на „святоч-ній“ висоті, але чи можуть не сма-кувати? Усі захоплені! Не забу-вають очевидно половину куті ви-кидати на стелю, на якій не забіле-

По дорозі на гору Тростян — Славсько

ні ще сліди тогорічних свят. Пішов у рух модсрний колядник — пате-фон, а потім грімко понеслася різ-двяна пісня лещатарів. Вправді до-волі фальшиво, але зате шире, го-лос: о і довго. На щастя мусимо пе-рервати, бо прийшла „конкурен-ція“ Крізь шибки показалася вели-ка жовта зоря; колядники селяне прийшли з колядкою до нас. Це вже традиція у Славську. Просимо

у хату, частуємо, складаємо на „Рідну Школу“

Гасимо ялинку, щоб свічечки на завтра остали. Поволі дехто зникає на причі. У світлиці остає „дирек-торська“ партія бріджа. А роман-тики вбирають ще раз дошки.

Бо на світі чудово! Місяць бли-зенько повні плыве понад Ільзою. Крім нього зсрі і велика тиша. Гранатовими тінями ми сунемося у си-няву ночі. Мовчимо, як мовчить те-пер світ; тією мовчанкою повною таємного, глибокого змісту. Тіль-ки мороз посвистує під лещатами у такт нашого ходу. Піднімаємося у гору лагідним узбіччям. Не пита-ючи йдемо закосами, як веде пер-ший. Стаємо, оглядаємось у низ — на село, що спить у срібній мряці, на лискучу стяжечку Опору оті-негу вербами, і далше, на вер-хівя, що гине у синій далі ген там, де Маківка. Довгу хвилю стоїмо так. Потім наче духи, легенько плывемо у низ.

Славсько — бой-ківська хата

Слідуючий день не входить офі-ціально у програму лещатарських свят. Зрана пішли гуртом у церкву, а спісля хто куди. Одні туди на Високий Верх, що так гарно у сон-ці сяє, другі на Тростян, інші вчаться пильно на склонах Ільзи.

Тільки увечорі знов горить я-линка, грає патефон, а шибки до-мівки дзвенять від сміху лещатарів.

Склався аматорський кабаре-ревю з гітарою, співами, монольгами. Виступає „танечниця з Пібасту“, жонглери, важкі атлети, факіри. У висліді тільки один таріль розбитий, один гудз на голові та зломана лавка. Але що це супроти вічності та лещатарського гумору!

Зате другий день, це наша довголітня традиція. Виправа на Маківку. Амбіція навіть найслабших.

На нєгах ми вже раненько. Смаруємо старанніше дошки, у наплечики пакуємо харч, брезентову куртку, бо вернемо аж вечір. Дев'ята година, як рушаємо через лавку на Опорі. Йдемо спершу, як на Тростян, доволі стрімко у гору. Ззаду припікає сонце. Перші, сильніші мусять звільнити крок, щоб не згубити останніх. Звичайно навіть один із тих найкращих становить задню сторожу. Бо виправа на Маківку, спільна амбіція, ов'яна великою товариською солідарністю.

За хвилю лишаємо масив Тростяна на ліво і стрімкими закосами виходимо на Присліп. Тут, у зачарованій країні цукрових стіжків — довший відпочинок.

Досмаруємо дошки „з'їздим“ Бо тепер підемо довгим лагідним хребтом, опісля в низ, і аж під самою Маківкою новий підхід. З'їжджаємо прекрасним пухом у сідло. Але тут несподіванка. Із долини, з заходу пригнав до нас ледяний, колючий вихор. Хочє конче струнути нас із вузького хребта у пропасть, вириває кийки з рук, замикає нам очі, що зайшли слезами, не дає йти вперед. Десь і мряка взялася. Боремося мовчки й завзято цілу годину. А коли вкінці з'їздимось у затишний прогалін, виглядаємо як пероти. Ціла ліва половина біла від інею. Ліве око наче примерзло, а на брові лід. Сміємось зі себе.

Тепер бачимо перед собою обчімхану Маківку, і край ліса, де цвинтар і вузьеньку стежечку, що так стрімко йде до нього. Але між нами ще велика прогалина. Ген-ген у низу сідло, що між Головецьком і Грабівцем. Технічно тут найважча частина дороги. Дуже стрімко і доволі густо тумани. Тому сліди наші значені не тільки дошками, а й частими вибоями у глибокому снігу. Зате це прекрасна наука для початкуючих. У сідлі мусимо від-

БУДЬ МОЇМ ВАЛЕНТИНОМ

ВІРА КЕ

На нашому континенті, 14-го лютого, День св. Валентина, відзначають дуже романтично і з різними традиційними церегелями. Залюблені в цей день — щєраз присягають собі кохати себе до смерти, ті що починають любитися — запевняють себе, що будуть любитися до кінця життя, навіть ті, які дивляться на себе з такою байдужістю, як Сфікс на туристів, всеодно, День св. Валентина відзначають особливими зітханнями, та рєздають на право і на ліво картки з червоним серцем, пробитим стрілою, з написом: „Тобі єдиній! (єдиному)“

Традиція св. Валентина сягає ще поганських часів, коли в цей дєкь, а властиво в навечєр'я, відбувалися фестивалі любови, повні п'яних радощів і, мабуть, заборонених овочів. Та в наших часах, усе зводиться до шаблонних поздоровлень, з шаблонними фразами і вимінї подарків у формі серця. Я спробую інтерпретувати фразу „Будь моїм Валентином“ у свій спосіб. „Ти є професійна серйозність. Тебе не треба змальовувати багатьома словами: Ти працюєш,

почати, обчімхатись від снігу перед підходом. Робимо перегляд, чи нікого не згубили. Тоді рушаємо вгору. Оцю стежечку на краю ліса, ми знаємо вже добре. Нєраз вже „грілися“, спинаючися нею. Коли неглибокий сніг, треба скинути лещата і нести на плечах. Так і сьогодні. Дєхто й лишає лещата на половинї стежки.

Сонце вже годину, як минуло південь, коли ми станули біля хрєстів.

Тому двадцять літ тут загостила смерть. Тоді так голосно було від гурагану гранат, від боєвого крику вояків. Сьогодні ж тихо, спокійно. Ця тиша завжди полонить і нас. Говоримо шепотом майже.

Збираємось, робимо збірку у ряді перед хрєстами, віддаємо честь героям! Чи можемо більше принести їм з ялинкою? Сьогодні віддаємо честь, — колис сповнимо заповіт.

Відпочиваємо хвилину. Потім враз зі сонцем пращаємо Маківку.

ЮСТ.

(Передрук з „Нової Хати“)

на час виходиш з хати і не на час приходиш. Твій стиль життя і твій зміст життя йдуть впарі у перфектній гармонії. У них нема багато фантазії і відхилень від рутини. Ти є культурний, дуже прямий, позбавлений афектації і нічого зі собою не носиш, тільки свою минувшину. Ти, наравду, нєраз будуєш довкола неї вїтвар. А колис — ти був дуже дотепний, веселий, навіть, як твої емоції укладалися навскоси, під кутом 15 ступнів! Тепер, ти став завжди зайнятий, різкий, уразливий, маючи на все виправдання: Змучення і брак часу.

Коліс ти був оптимістичний аїтїдот на всі жури та смутки. Для тебе навіть нєймовірно було можливим до зреалізовання. Коли я є з тобою, я часто бачу сумну мозаїку розкладу героїчного духа. Клопоти і турботи, які лежать порозкидувані через твої дні, ти виєзбируєш холоднокровно, мов нєбезпечні кусочки побитого скла, і нічого з них не вчиєш, тільки стачєш щораз більше нервовим. І свариєш за кожную дрібничку.

Ти зовсім інакше відносивсь до життя, до людей, до світa. Для тебе все було позитивним процесом і настроювало благородно. Ти мило усміхавсь.

Ти був приємною загадкою, повною несподіваних новостей, необмежений у темпераменті, повний свіжих думок, рефлексій, і одночасно якийсь хвилюючий, титанічний. Розмова з-тобою не була виїною гострих речень у піднесеному тоні, тільки пиром у інтелектуальні проникнення та контролі над собою.

Тепер — ти став такий звичайний і прозаїчний, такий прецизно практичний, що ти, якби міг, то приліпив би Венері з Мільо нові руки. Ти не дозволяєш собі бути приємним, надхненню усміхненім, відпрудженім і власником власної особи. Ти дозволяєш, щоб праця і справи поза домом мали тебе за свою власність. Ти щораз більше і більше належиш людям, людям і автові. Незадовго з тебе нічого не залишиться, тільки окуляри і кєровниця.

А я би так хотіла, щоб ти був моїм Валентином!

КАЛЕЙДОСКОП

Жіночого Життя

Опрацювала Світлана Луцька

УКРАЇНА

● Солітка Харківського театру й опери ім. Миколи Лисенка, Людмила Сергієнко, одержала на 28-му Міжнародному конкурсі молодих співаків у Швейцарії другу премію (перша не була присуджена) за виконання арій Арміди з опери Г. Генделя „Рінальдо“, Амелії з „Балю-маскаради“ Д. Верді та інших.

● У Києві появилася 1972 р. у видавництві „Мистецтво“ альбом репродукцій картин народної художниці Катерини Білокур. Вступне слово написав письменник Олесь Гончар, який схарактеризував мисткиню такими словами: „...Рідкісним був хист цієї жінки, володіла вона вишуканим чуттям. Вона помічає незвичайну форму листка орхідеї, за тридцять кілометрів їде аж під Пирятин, щоб побачити десь там, у лісі, цвіт конвалії. Подиву гідна мистецька одержимість богданівської чародійки, здатність її проникати в світ природи, слухати мову вітрів і дерев, доловлювати в природі найкращі нюанси настрою...“.

Мистецьку аналізу творчості Катерини Білокур подав мистецтвознавець Василь Нагай. В альбомі поміщено 70 кращих репродукцій картин. Тираж: 8,000 примірників.

● В українському радянському часописі „Молода Україна“, який виходить у Києві, появляється час від часу окрема сторінка під назвою „Чайка, сторінка для дівчат“. Тут поміщують статті й поради для молодих дівчат. Також подають новинки про моду. Сторінка редагована в досить нереалістичному дусі, який прославляє радянську дійсність.

ЗСА

● З нагоди 25-ліття Загальної Деклярації Прав Людини, проголошеної Об'єднаними Націями 10 грудня 1948 року, делегація Жіночих Організацій Комітету Поневолених Націй, продовжуючи свої заходи в обороні політичних в'язнів у ССР, відвідала 11 грудня 1973 р. американського представника в Комісії Прав Людини ОН, Філіппа Гофмана. Передано петиції й документи про потоптання прав людини в ССР і проведено довшу розмову з зацікавленим американським представником. Комітет Жіночих Організацій Поневолених Націй очолює українка, Уляна Целевич, член Об'єднання Жінок ОЧСУ.

● У Нью Йорку радіостанція „Нью-Йорк Таймс“ у передала 12 грудня 1973 одногодинну програму, присвячену українській оперній співачці Беллі Руденко. В її виконанні слухачі почули ряд арій з італійських опер — „Ріголетто“, „Ля Травіята“ й інших та українські пісні К. Стеценка „Сонце низенько“, А. Кос-Анатольського „Соловейко“ і народні пісні „Ой, у полі жито“, „Ой, співаночки мої“. Заповідач програми кількаразово підкреслив українське походження Беллі Руденко. Подивляв її прекрасний голос — сопрано і підкреслював його чистий, кришталевий тон.

АВСТРАЛІЯ

● В Австралії вийшла перша пластинка українських пісень у виконанні колишньої солістки Київської Опери меццо-сопрано Ганни Колесник.

ПОЛЬЩА

● Часопис „Наше Слово“, орган головного правління Українського суспільно-культурного товариства у Варшаві, поміщує час від часу окрему сторінку „Голос Жінки“. Тут появляються статті на теми рівноправ-

ности жінок у світі, косметичні й куховарські поради, взори для вишивання, новинки про мистецьку й громадську діяльність українок у Польщі. Сторінка цікаво редагована.

● У польському журналі „Історія“ (ч. 24, 1973), який виходить під патронатом Вроцлавського університету, появилася цікава стаття Веслави Беднарської „Товариство Наукове ім Шевченка у Львові до 1914 р. в світлі „Хроніки“. Авторка аналізує діяльність Наукового Товариства ім. Шевченка на основі „Хроніки“, яку воно видавало 1900—1914 р. українською та німецькою мовами. Разом вийшло 59 зошитів. Докладно й об'єктивно авторка розгортає панораму росту НТШ, накреслює ролі його визначних членів: Олександра Барвінського, Михайла Грушевського, Хведора Вовка, Івана Крип'якевича, І. Франка й інших. З'ясовує участь Товариства в міжнародних наукових конференціях і вказує на його зв'язки з європейськими інституціями. Перед читачем постає багатогранна діяльність Товариства, з його музеєм, добірною бібліотекою, друкарнею. На думку авторки, найбільша заслуга НТШ в тому, що Товариство виробило в свідомості європейських науковців поняття єдиної української науки незалежно від того, чи українці перебували під австрійською, чи під російською окупацією.

МОРДОВІЯ

● Надія Світлична, сестра Ів. Світличного, перебуває на засланні в одному з жіночих концтаборів Мордовії. Надія шие робочі рукавиці 8 годин денно. Недавно дозволили їй на перше особисте побачення на дві доби з малолітнім сином Яремою, матір'ю й сестрою. Хлопчиків говорили, що він їде до матері в лікарню.

Для безпеки журналу „Наше Життя“

заплановано в С У А

Запасний Фонд у висоті 50,000 дол.

ЩО БУДЕ ОСЯГОМ ЮВІЛЕЙНОЇ КОНВЕНЦІЇ С У А В 1974 Р.

До кінця січня 1974 р. зложили:

Окружні Ради і Відділи С У А	\$15,023.62
Поодинокі особи	1,630.40
Разом	\$16,654.02

ПОДБАЙТЕ ЗНОВ ПРО ВІДПОВІДНИЙ ДАТОК!

На Запасний Фонд „Нашого Життя“

Впродовж січня 1974 р. зложили:

ОКРУЖНІ РАДИ І ВІДДІЛИ С У А:

Окружна Рада Шикаго	300.00
Від. 1 Нью Йорк	220.00
„ 13 Честер	10.00
„ 18 Пассейк	125.00
„ 28 Ньюарк	50.00
„ 33 Клівленд	40.00
„ 54 Вілмінгтон	20.00
„ 70 Пассейк	50.00
„ 71 Джерзі Сіті	200.00
„ 78 Вашингтон	200.00
„ 86 Ньюарк	10.00
„ 89 Кергонксон	10.00
„ 93 Гартфорд	100.00
Ред. Колегія Нашого Життя	70.00
Разом дол.	1,405.00

ОСОБИСТІ ПОЖЕРТВИ:

20 дол.: Олена Волошин, Нью Йорк.
 По 15 дол.: Марія й Ярина Турко, Кембрідж, Оксана Поритко і Кароліна Конрад із Філядельфії.
 10 дол.: Лев Герман, Ірвінгтон.
 По 5 дол.: Марія Карп'як, Філядельфія, Ольга Платош, Гартфорд, Антонія Кучер, Едмонтон.
 Разом 90 дол.

**

В пам'ять передчасно згаслої громадської діячки й містоголови С У А

бл. п. Осипи Грабовенської наспіли пожертви на Запасний Фонд Н. Ж., якою вона була прихильницею. Свою пожертву зложили:

13 Відділ С У А, Честер	10.00
92 Відділ С У А, Менвіл	20.00
Софія Крупка, Шикаго	10.00
Ольга Платош, Гартфорд	5.00
Антонія Кучер, Едмонтон	5.00

**

З огляду на велику кількість річниць, які припадають у 1974 році, культурно - освітня референтура вибрала кілька найбільш видатних постатей, яких річниця повинні бути відзначені Відділами чи Округами і про яких матеріали будуть розіслані своєчасно.

Святкуємо такі річниці:

Митрополит Андрей Шентицький, 1865—1944 — 30-ліття смерті
Михайло Грушевський, 1866—1934 — 40-ліття смерті
Ольга Басараб, 1890—1924 — 50-ліття смерті
Анна Ярославна, 1024—1075 — 950-ліття з дня народження
Марія Заньковецька, 1860—1934 — 40-ліття смерті
Марія Башкірцева, 1860—1884 — 90-ліття смерті
Марко Черемшина, 1874—1927 — 100-ліття з дня народження.

Імена деяких інших постатей, яких річниця припадають цього року, подаємо тільки для інформації Відділам, Округам і Гурткам Книголюбів:

Кость Буревій, Олекса Влизько, Григорій Косинка, Дмитро Фальківський — усі чотири були розстріляні енкаведистами 1934 року.

Юрій Липа, 1900—1944

Олександр Олесь, 1878—1944

Слег Ольжич, 1907—1944

Грицько Григоренко (Олександра Косач), 1867—1924

Олекса Стороженко, 1905—1874

Павлина Цвілик, 1891—1964

Гетьм. Павло Полуботок, 1660—1724

Євгенія Ярошинська, 1868—1904

Любов Волинець
 культ.-освітня референтка

**

ЧЕРГУВАННЯ ХРОНІКИ ОКРУГ

На початку 1974 р. подаємо нове чергування хроніки Округ, згідно з яким належить прислати хроніку:

Округа ФІЛЯДЕЛЬФІЯ — прислати хроніку до кінця січня до числа „Н. Ж.“, що появиться в березні 1974 р.

Округа НІУ ЙОРК — прислати хроніку до кінця лютого до числа „Н. Ж.“, що появиться в квітні 1974 р.

Округа НІУАРК — прислати хроніку до кінця березня до числа „Н. Ж.“, що появиться в травні 1974 р.

Округа НОВА АНГЛІЯ і КЛІВЛЕНД — прислати хроніку до кінця квітня до числа „Н. Ж.“, що появиться в червні 1974 р.

Округа ДІТРОЙТ — прислати хроніку до кінця травня до числа „Н. Ж.“, що появиться в липні/серпні 1974 р.

Округа ШИКАГО — прислати хроніку до кінця червня до числа „Н. Ж.“, що появиться у вересні 1974 р.

Округа РОЧЕСТЕР і неохоплені Округами Відділи — прислати хроніку до кінця серпня до числа „Н. Ж.“, що появиться в жовтні 1974 р.

З огляду на те, що майже всі Відділи відбули Річні Загальні Збори, пригадуємо, що звітлення до „Нашого Життя“ має бути у формі короткої вістки про дату відбуття зборів, програми та складу нововибраної Управи.

Христина Навроцька
 пресова референтка С У А

При зміні адреси не забудьте подати коду Вашої околиці (zip-код). Це конечно для висилки журналу.

НАШЕ ЖИТТЯ — ЛЮТИЙ, 1974

Вісті Конвенційного Комітету

ЮВІЛЕЙНА КОНВЕНЦІЯ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Конвенційний Комітет повідомляє, що Ювілейна Конвенція США відбудеться в дні від 29 листопада до 1 грудня 1974 р., в готелі Статлер Гітон, 401 7-ма Евню, Нью Йорк.

Комітет почав уже активну підготовку до цієї Конвенції, яка святосно відзначить 50-ліття праці США в Америці, та в першу чергу полагоджуються вся запланована видавнича й друкарська робота. Редакційна Колегія приступає до оформлення Конвенційної Книги, для якої потрібно, щоб Відділи надіслали короткі історії Відділів, фінансові звіти за останніх 10 років та знімки. Сторінка друку коштує 75 дол. Виготовлення кліші 15 дол. (Пригадуємо, що на одну сторінку друку виходить 23 рядки машинопису). Матеріали до Конвенційної Книги належить надіслати до кінця лютого ц. р., на адресу:

UNWLA Jubilee Convention,
108 2nd Ave., NYC, N.Y. 10003

Пригадуємо, що конечно потрібно збирати оголошення. Такі оголошен-

ня покривають велику частину коштів оформлення Книги. Третя пригадка відноситься до планування участі членок у Конвенції та відпусток на час Дня Подяки.

Запрошуємо наше членство, Відділи та Окружні Ради США до активної співпраці. Точне та своєчасне виконання планів і завдань у великій мірі спричиниться до успіху Конвенції, заощадження фінансових коштів і праці. Конвенція — це не тільки справа Управ Відділів або голов Окр. Рад. Це справа також кожної індивідуальної членки, яка хоче бути частиною добре працюючої, активної організації і хоче гордитися приналежністю до неї.

О. С. П.

ЩЕДРА ПОЖЕРТВА

Окружна Рада США в Нью Йорку вже вдруге подбала про прохарчування З'їзду голов Окружних Рад у дні 13 і 14 жовтня 1973 р. в Нью Йорку і покрила кошт його в сумі 107.07 дол. Щиро Спасибі!

ЕКЗЕКУТИВА США

ФУНДАЦІЯ ІМ. ЛЕСІ І ПЕТРА КОВАЛЕВИХ

при Союзі Українок Америки

повідомляє, що реченець

ТРЕТЬОГО ІСТОРИЧНО-ЛІТЕРА- ТУРНОГО КОНКУРСУ

на історичне оповідання

пересунено на 30 червня 1974 р.

Оповідання з будь-якого відтинку нашої історії слід надіслати в трьох примірниках на адресу США.

Жюрі в складі: Іван Коровицький, Дмитро Левчук і д-р Наталія Пазунок приділить дві нагороди в сумі 250 і 150 дол.

ЧИ ДІТИ ВАШИХ ПРИЯТЕЛІВ Є УЧНЯМИ ДИТЯЧОЇ СВІТЛИЧКИ, ЩО ВЕДЕ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ? Поговоріть з ними про це. Ваші діти люблять українську дитячу світличку, допоможіть дітям приятелів, щоб і вони користали з рідного середовища.

СПРОСТУВАННЯ

Просимо ввічливо в найближчому числі журналу „Наше Життя“ помістити наступне:

1. При ліквідації 8 Відділу США, з бенефіту п-і О. Дибі в її несприятливості приділено суму 25 дол. для білої стипендії в Бразилії.

На домагання п-і О. Дибі повернути їй ці гроші, 82 Відділ США рішив перебрати на себе цю суму, щоб стипендістка не остала без допомоги.

2. В списку Відділів, які склали пожертви в пам'ять О. Грабовенської, пропущено 82 Відділ США, який один із перших зложив суму 25 дол.

Дуже дякуємо за Вашу чемність і остаємо з дружнім привітом

За Управу 82 Відділу США:

Іванна Клим, голова
Мирослав Савчак

ПОЖЕРТВИ

З НАГОДИ 80-річчя з дня народження мого чоловіка Олексі складаю 10 дол. на пресовий фонд Н. Ж.

Юлія Демченко
членка 71 Відділу США
в Джерсі Ситі

У 30-ліття Н. Ж.

З нагоди 30-літнього ювілею „Нашого Життя“, на внесок уступаючої голови п-і Ольги Городиської, Річні Збори нашого Відділу, що відбулися 27 січня 1974 р., ухвалили зложити 300 дол. на Запасний Фонд нашого журналу.

Теперішній пані Редакторці й цілій Ред. Колегії бажаємо „Многая Літа!“

Іванна Вовк
скарбничка 33 Відділу США
ім. Л. Українки в Клівленді,
Огайо

Цей Відділ належить до ряду тих, що вже зложили були 500 дол. на ту ціль, а тепер наближається до ряду „тисячників“. Щастя, Боже!

З НАГОДИ ЮВІЛЕЮ Н. Ж.

З нагоди ювілею Нашого Життя на Запасний Фонд Н. Ж. зложила 25 доларів Наталія Хоманчук, членка 1-го Відділу США в Нью Йорку.

Щиро дякуємо!

З НАГОДИ 30-літнього ювілею журналу „Наше Життя“ складаю 10 дол. на Запасний Фонд Н. Ж.

Іванна Клим
голова 82 Відділу США
Бронкс

ЩЕДРА ПОЖЕРТВА

Окружна Рада США в Ньюарку вже вдруги влаштовує День Союзянки. Проводить його при співпраці всіх Відділів Округи, які в цьому спільному виступі виявляють перед українською громадою силу і спромогу організованого жіноцтва. Недавній День Союзянки, влаштований 28-го жовтня 1973 р., приніс 662.15 дол. доходу і цю суму Округа Ньюарку пожертвувала на Запасний Фонд „Нашого Життя“. Щира дяка за те!

З НАГОДИ 50-літнього ювілею нашого подружжя складаю 15 дол. на Запасний Фонд Нашого Життя
Кароліна Конрад, Філадельфія

НАША ПОЖЕРТВА

Для вшанування 50-ліття подружжя батьків Степана і Кароліни Конрадів складаємо 50 дол. на Стипендійний Фонд у Бразилії

Соня й Ігор Конрад
Філадельфія

ХРОНІКА ОКРУГ

Округа Північний Нью Йорк

ОКРУЖНА РАДА

В останній хроніці Округу в ч. 5 Н. Ж. з травня 1973 голова Марія Крамарчук подала інформацію про адміністративне положення Округу, кількість Відділів та їхні проблеми. Віддалі і розпорошення — це ті умовини Округу, які обмежують можливості групової й індивідуальної діяльності.

Центральне плянування діяльності Голосною Управою давало Окрузі рамки, в яких проходила пристосована до умовин праця. Координаційна праця Окружної Ради й її членів в терені обмежувалася до Загальних Зборів, нарад голів Окружних Рад, участі голови Марії Крамарчук в імпрезі „День Української Культури“ в Ютиці, участі в СКВУ, УККА та спонзорювання двох імпрез у Рочестері: „Вечора Сатири й Гумору“ з участю Зої Когут і Ірини Залеської з Австралії та 25-ліття СФУЖО. Про ці дві імпрези містимо окремі дописи.

Дальша координація праці йшла кореспонденційним шляхом. Культ.-освітню працю Окружна Рада й поодинокі Відділи на місцях сповняли чи то з власної ініціативи для власного членства, чи для усїєї громади, чи як співучасники-організатори з іншими товариствами в рамках місцевого УККА. Ці імпрези, доповіді, свята тощо служили меті збереження національної ідентичности, а на зсвнішньому відтинку — презентації української культури серед чужинців. Великим відгомоном зазначився СКВУ у своїй підготовці й переведенні. Спонтанна акція зорганізованого жіноцтва проти арештів, засудів і переслідувань інтелектуалістів на Україні проявилася в численних доповідях про їх положення, протестаційними вічами, писанням листів.

До постійних заходів належать акції допомоги українським студентам у Бразилії.

У хроніці подій Окружної Ради й поодиноких Відділів зазначені дати скривають оцей зміст і цілеспрямований організаторський труд цілих

гуртів і поодиноких індивідуальностей.

Повний образ вкладу праці організованого українського жіноцтва дала б хроніка щоденної праці. Відділи СУА й поодинокі члени в своєму терені займають переважно центральну позицію в громаді, для якої посвячують свої сили й який приносять жертву свого труду, який не завжди є належно оцінений.

Іванна Мартинець
пресова реф. Окр. Ради

34 ВІДДІЛ СУА, КОГОВС, Н. Й.

Діяльність у 1973 р.

В січні 1973 р. влаштовано спільну Просфору, чи як ми називаємо Ялинку. Це родинне свято ввійшло вже в традицію нашого Відділу, бо від його відновлення в 1950 році це вже 23-тя Ялинка. На сцені все бачимо відповідну до хвилини постановку і живий образ „Вертеї“. На залі лунають спільні колядки. При святочно прибраних і багато заставлених традиційними стравами столах засідають Союзянки із своїми родинами й гості. Отець парох Володимир Андрушків благословить „просфору“, обділює нею всіх присутніх, складаючи найкращі побажання. Далі слідує Свят-Вечіря гостина.

В місяці жовтні відбулися спільно з 99 Відділом СУА у Вотервліт Вишивані Вечерниці. До цієї імпрези в нашій Окрузі проведено відповідну підготовку, щоб у конкурсі за найкращу вишивку взяло участь якнайбільше число учасників, здобуваючи відповідну нагороду.

В місяці жовтні відбувся інтернаціональний фестиваль у місті Трой, в якому українська група своїм виступом здобула загальне признание. Наш Відділ вложив багато праці в цьому напрямі.

При можливих нагодах наш Відділ організує виставки нар. мистецтва — вишивки, кераміки, різьби й малярства. Демонструємо вишивання і писання писанок. Відділ бере участь при влаштуванні річних пікніків і парохіяльного базару в Коговс.

Референтки суспільної опіки відвідують хворих членок і приватних осіб.

Зеновія Білас, секретарка

46 ВІДДІЛ СУА ІМ. ОЛЕНИ ТЕЛІГИ, РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Голова Відділу Люба Шмігель стверджує, що гармонійна і жертвенна співпраця усіх членок Управи та цілого Відділу була передумовою успіхів і досягнень. Відділ нараховує 40 членок. Крім засідань Управи для плянування праці, відбувались ширші сходи на доповідях на культурно-освітні теми та про сучасне положення на Україні. Окреме місце зайняло відзначення 40-ліття голодової облоги України.

На зовнішньому відтинку значним досягненням було влаштування виставки українського мистецтва в середній школі Колюмбія. Цю виставку зорганізувала культ.-освітня референтка Анна Филип, а показ писання писанок перевела Ганя Івасів.

Відділ брав активну участь у комітеті привітання Кардинала Йосифа Сліпого. Влітку парохія св. Йосафата організувала Фестиваль українського мистецтва. Наш Відділ на тому Базарі мав свій кіоск із продажем кераміки, різьби та вишивок. Базар тривав два дні і приніс, крім морального, ще гарний матеріальний дохід для церкви і нашого Відділу.

У вересні заходом американського місцевого музею відбувся Міжнародний фестиваль. У підготовчому Комітеті брали участь голова і культ.-осв. референтка Відділу. Телевізійна програма „Люїз“, канал 13, передавала виступ української танцювальної групи „Черемош“ і звернення голови Відділу до публіки із захоотою відвідати Фестиваль Народів. На цьому Фестивалі Відділ мав мистецтво виставку, де наші членки демонстрували писання писанок, вишивання, показ народньої ноші та примінення вишивки до модерного одягу. Цю нашу виставку висвітлювали на телевізії в льокальних новинках. Видана брошура англійською мовою з короткими інформаціями про історію України, українське мистецтво й культуру мала позитивний відгомін.

У звіттовому часі зорганізовано збірку одягу і переслано 12 пачок до Бразилії. Уфундовано стипендію висотою 100 дол. для дівчинки в Бразилії в рамках стипендійного фонду ім. Марії Когутяк, та передано 100 доларів на запасний фонд „Нашого Життя“.

Осінью відбулась традиційна забава „Вже осінь“, улаштована для скріплення внутрішнього співжиття

Управа і членки 46 Відділу СУА ім. Олени Теліг, Рочестер

та придбання фондів. Забава увінчалась повним успіхом.

У жовтні наш Відділ був співорганізатором святкування 25-ліття СФУЖО та ко-спонсором Вечора сатири й гумору пань Зої Когут і Ірини Залеської.

Відділ, як щороку, вислав свою репрезентацію для прокламації Українського Дня 22-го Січня.

Відділ вислав своїх представників на всі річниці й бенкети, як також брав участь у влаштуванні національних свят під проводом УККА.

Люба Шмігель, голова

47 ВІДДІЛ СУА ІМ. Л. УКРАЇНКИ, РОЧЕСТЕР, Н. Й.

1973 рік був роком активним і продуктивним для 47 Відділу. Членки Управи під головуванням енергійної Івонни Мартинець гармонійно співпрацювали для добра Відділу і громади при солідарній допомозі членок Відділу.

В цьому році відбулося 8 ширших сходин із гарною фреквенцією членок і 11 засідань Управи, на яких обговорювано біжучі справи, пляновано працю Відділу, роблено рішення в справі різних імпрез та співпраці з іншими організаціями.

У березні запрошено на ширші сходи проф. Шулека з доповіддю про „Модерне образотворче мистецтво на Україні“.

На ширших сходах у квітні проф. Єлеїв, який досліджує історію української писанки, виступив із рефератом про „Походження й орнаментику української писанки“, ілюстрованим

прегарними прозірками й експонатами власної роботи.

19 і 20 травня членки нашого Відділу включилися в зорганізовану Відділом УККА маніфестацію в пам'ять жертв голоду на Україні.

24 червня ширші сходи були присвячені пам'яті голоду в Україні. Доповідь виголосила п-і І. Михайлюк, а проф. О. Гадзінська поділилася своїми особистими переживаннями того кошмарного часу.

Теж у червні, 17-го, відбулася вже традиційна і дуже успішна імпреза в Рочестері, а саме „Зустріч Градуантів“ середніх шкіл і школи українознавства.

При 47 Відділі є зорганізована Дитяча Світличка, якої адміністратором є п-і І. Юрків, а вчителькою молоденька талановита п-на Віра Еліїв. У квітні проведена „показову лекцію“ з українськими Великодніми звичаями. У травні садочок улаштував Свято Матері, а в червні відбу-

лася градація дітей із Світлички, під час якої вручено їм дипломи. Градуувало шестеро дітей. Усі дитячі імпрези дбайливо підготовані і мило дивитися та слухати, як маленькі усточка деклямують віршинки, співають українських пісень чи виводять дитячі ігри. У вересні почався новий рік Світлички, до якої вписался 24 дітей. Традиційні імпрези — Св. Миколай і Український Свят-Вечір — відбулися живим відгомном серед батьків і громади.

Під час сакаційної перерви всім пань, членок Управи, запакували й вислали 11 пачек з одягом до Бразилії.

На ширших сходах у вересні п-і І. Михайлюк відчитала цікаво й обширно опрацьований нею реферат про Г. Сковороду.

15 вересня наш Відділ допомагав СФУЖО в улаштуванні концерту гостей з Австралії пп. Зої Когут і Ірини Залеської. Імпреза була дуже успішною, гостей рочестерська публіка прийняла щиро з відкритим серцем. Також у вересні наш Відділ брав участь в Українському Фестивалі, який улаштувала церква св. Йосафата.

23 жовтня влаштовано в місцевій бібліотеці виставку українського мистецтва і висвітлено прозірки про Україну.

19 листопада відсвятковано врочисто бенкетом і з малою програмою 25-ліття СФУЖО.

2 грудня замість ширших сходин відбувся дуже цікавий репортаж з подорожі по Мехіко, ілюстрований прозірками малярки Оксани Лукашевич. На нього запрошено ширшу публіку. Репортаж був получений із виставкою картин її та її чоловіка Лавра Полон.

Управа і членки 47 Відділу СУА ім. Лесі Українки, Рочестер

Градусаційна зустріч у Рочестері 1973 р.

Зліва до права: Ігор Слободинський, Катерина Рубан, Ігор Остап'юк, Северин Гривнак, Віра Прокопенко, Степан Олексій, Ірина Скробач, Іван Куданович, Віра Еліїв, Василь Андрієнко, Катруся Артемович, Богдан Лико, Марта Еліїв, Віра Мельник, Марко Бах, Славця Новосільська, Орест Тарнавський, Ліля Чорній, Марко Білик, Євгенія Новосядло, Олег Саламаха, Сузанна Олексик, Богдан Петрів. Бракують на знімку Орест Єйна і Василь Решітник.

Кожні ширші сходи закінчуються кавою, чаєм та солодким, які приготують господарські референти пп. Т. Гривнак і М. Костів, та милою гутіркою.

Щоб здобути фонди для Відділу, влаштовано цього року два продажі печива. Перший у квітні, другий у грудні. Всі членки під час обидвох продажів печива дуже щедро відгукнулися і столи вкрилися смачним домашнім печивом.

47 Відділ зложив цього року 100 дол. на „Церкву в Потребі“, 50 дол. на Фонд Музею США і 25 дол. на Фонд Музею замість квітів на могилу бл. п. проф. Василенко-Полонської, 25 дол. для УККА на покриття коштів Маніфестації в річницю голоду на Україні, на Стипендійний Фонд ім. Марії Когутяк зложено 100 дол. і на той же Фонд членки Відділу зложили в пам'ять бл. п. Юлії Белей 123 дол.

О. Ганушевська
пресова референтка

ЗУСТРІЧ ТА БАЛЬ ГРАДУАНТІВ СЕРЕДНІХ ШКІЛ І ШКОЛИ УКРАЇНОЗНАВСТВА М. РОЧЕСТЕРУ

Кожного року в червні, українська громада Рочестеру має нагоду побувати на оригінальній імпрезі — це зустріч градуантів середніх шкіл та школи українознавства, з громадянством. Імпрезу вже дев'ятий раз влаштовував 47-ий Відділ Союзу Українок Америки ім. Лесі Українки, маючи за мету дати змогу нашій молоді зустрітися між со-

бою та спільно, в приємній атмосфері, провести вечір з батьками, ріді ими й громадством.

Пані, які підготували цю імпрезу, доклали всіх зусиль, щоб, по можливості, якнайліпше задоволити молодь і гостей. Тому підшукали приміщення далі від міста, серед прекрасної природи: зелені, квітів. Зібралось 170 осіб, у тому числі 25 градуантів, а з ними батьки, родина, гості, представники організацій.

У гарно прибраній залі засіли до столів гості. Тоді, під звуки маршу, що його грала Анна Сорохтей, увійшли в залю градуантки і градуантки. Їх привітали грімкими оплесками.

Імпрезу відкрила Ірина Михайлюк, вона й була керівником усієї програми вечора, вітаючи всіх присутніх — градуантів та гостей. З черги голова Відділу Іванна Мартинець привітала градуантів від 47-го Відділу США.

Після вечері п-ні Ірина Михайлюк представила кожного градуанта й градуантку, та їхніх батьків, подаючи інформації про закінчення школи і пляни на майбутнє.

Від парафії св. Йосафата гратулював градуантам та їхнім батькам о. шамб. Микола Бабак. Парох церкви св. Богоявлення, о. Василь Осташ, не міг прибути через хворобу, але прислав градуантам привітального листа.

О. Протоєрей Михайло Куданович вітав градуантів та їхніх бать-

ків від парафії св. Покрови, особливо гратулював тим усім, що закінчили школу українознавства.

Зворушливим моментом було вручення дипломів закінчення школи українознавства. Їх було 16. Було б 22-є, та шість із цієї кляси, пильно працювавши закінчили школу в минулому році. Це була найбільша кляса, яка колинебудь в Рочестері закінчила школу українознавства. Закінчили її ті, що впродовж 11 років кожної суботи ходили до української школи.

Директор школи проф. д-р Степан Чорній з великою гордістю та радістю вручив градуантам дипломи, та виголосив промову до градуантів.

Від градуантів дякувала батькам за спіку та труди, зв'язані з вихованням, Віра Еліїв, яка ще в минулому році закінчила школу українознавства і сьогодні виступила, як абсолювентка середньої школи.

Від Окружної Ради Північного Нью Йорку вітала градуантів голова Марія Крамарчук, яка звернулась до молоді із закликом залишитись в рядах української нації та боротись за перемогу правди в Україні. Тому, що саме припав День Батька, Ліля Чорній побажала батькам із цієї нагоди всього найкращого.

Після офіційних урочистостей, почалась забава-баль градуантів. Грала чудова, повна експресії й почуття оркестра „Нічна Мельо-

дія", під керівництвом п. Лужецького.

Організувати такої гарної імпрези вимагало пару тижнів праці, тсму було створено Комітет, де брали активну участь пані: Ірина Шмігель, Дарія Еліїв, Ірина Юрків, Анна Сорохтей, Анна Капітан, Світляна Соробей, Анна Єйна, Мирослава Приймак, Ірина Михайлюк, Марія Крамарчук та Іванна Мартинець. За їхню жертвенну працю належить їм шире українське спасибі!

Мирослава Приймак

49 ВІДДІЛ СУА ІМ. О. БАСАРАБ, БОФАЛО, Н. Й.

У звітному році Відділ відбув 9 ширших сходин і 5 засідань Управи. Кілька засідань Управи відбуто разом із 97 Відділом для підготовки „Великодньої Зустрічі“ і „Вечора гумору й сатири“. Членки Відділу включалися в працю інших громадських організацій та допомагали їм. Відділ від років допомагає фінансово й одягом Інститутуї Св. Ольги в Прудентополі в Бразилії і є членом УККА. Деякі членки співають у місцевому хорі „Бурлаки“. Відділ вислав представниць на Окружний З'їзд у Сиракюзах, на Пленарну Сесію СФУЖО у Філадельфії, на святкування 25-ліття СФУЖО в Рочестері. Наш Відділ мав свій буфет під час українсько-американського Дня, влаштованого Відділом УККА.

З нагоди приїзду до Бофало Верховного Архиепископа Кардинала Кир Йосифа Сліпого членки нашого Відділу торжественно з прапором вітали Блаженнішого на „Мості Миру“ Канади й Америки, як рівнож взяли численну участь у Богослуженнях і бенкеті. Членки брали теж участь у бенкеті з нагоди святкувань 100-ліття НТШ в Бофало.

Згадана „Великодня Зустріч“ із конкурсом на найкращу паску стала вже традицією нашого Відділу. Влаштовуємо її спільно з 97 Відділом. У програму її входять: мистецька частина, вибір трьох найкращих пасок (тайним голосуванням), продаж великоднього печива і писанок та товариська гутірка при каві й солодкім. У цьогорічній мистецькій частині брали участь: письменниця і редакторка жіночої сторінки „Нового Шляху“ Віра Кемпе („Ке“), культ.-освітня референтка нашого Відділу Ніля Стецьків, маларка і піяністка Оля Алексе-

Великодня зустріч 49 Відділу СУА, Бофало

Від ліва: Оксана Салдит — 3-тя нагорода, Анна Руда — 2-га нагорода, Ева Ковтало — 1-ша нагорода, письменниця Віра Ке, культ.-освітня референтка Ніля Стецьків

UNWLA Br. 49, Buffalo, N. Y. "Paska" Contest

вич-Лавнів та діти із Світлички 97-го Відділу під проводом учительок Роксоляни Пікас і Ксені Делутат. Нагороди за найкращі паски одержали: першу — Ева Ковтало, другу — Анна Руда, третю — Оксана Салдит.

„Вечір гумору й сатири“ пройшов під кличем „Галло, американська Україно!“ у виконанні гостей з Австралії, письменниці Зої Когут і артистки Ірини Залеської. Вечором проводила культ.-освітня референтка Відділу Ніля Стецьків, яка теж зайнялась гістьми. Вечір був удалою імпрезою і гостям можна було виплатити гонорар та зворот коштів.

Референтка сусп. опіки Анна Макух виголосила через українську радіо програму Василя Шарвана заклик до громадянства про допомогу українській студіюючій молоді в Бразилії. Стипендії уфундовали: п-і Ірина Дорошак 200 дол., п-і Ніля Стецьків 200 дол., п-і Анна Макух 150 дол. Датки на ту ціль зложили: Володимир Осадца 10 дол. і деякі членки по 5 доларів.

Вислано 7 пачок одягу до Бразилії на суму 75 дол., на Музей СУА вислано 125 дол., на запасний фонд Н. Ж. 230 дол., на закуп черевичків дітям у Бразилії 40 дол. на Український Вільний Університет у Мюнхе-

ні з нагоди його 50-ліття 25 дол. на закуп коців для гуртожитку при церкві Жировецької Матері Божої в Римі 12 дол., на Фонд Катедри Українознавства 100 дол.

Відділ мав приходів до 15 грудня 1973 р. 918,38 дол., а разходів 1,108,23 дол. Головою Відділу вже четвертий рік є п-і Маруся Паньків.

Стефанія Гаврилук, секретарка

57 ВІДДІЛ СУА, ЮТИКА, Н. Й.

Діяльність у 1973 р.

Праця нашого Відділу велась загляном, по лінії напрямних Централі та Окружної Ради СУА північного ньюйоркського стейту. Під цю пору наш Відділ начислює 36 членок. Тільки 16 членок передплачує журнал „Наше Життя“. Відбуто 9 ширших сходин і 4 засідання Управи Відділу.

До нашої ютицької парохії св. Володимира Великого загостив був сл. п. Преосв. Владика Василь Величковський. Наш Відділ мав шану привітати його квітцями.

Представниці нашого Відділу були на 25-літтю СФУЖО в Рочестері. З тієї нагоди вручено голові п-і Савчук 25 дол. як дар для СФУЖО.

Культ.-освітня референтура: У звітному році, першими були святочні сходини присвячені відзначенню на-

Управа і членки 57 Відділу СУА, Ютика
UNWLA Branch 57, Utica, N. Y.

ших жінок-Героїнь, як Ольги Босараб і Олени Теліги. Реферати читали Володимира Смик і Ксеня Антипів. Окремий реферат відчитала Володимира Смик на місцевій українській радіопрограмі. Влаштовано дві доповіді для ширшого загалу на теми: „Враження з прощі до Святої Землі“ — читала п-і К. Антипів та „Ідея і провідництво в теорії й практиці“ — читав проф. Ярослав Ликтей. Обі доповіді були ілюстровані відповідними фільмами. Окремо влаштовано два чайні вечори.

Найбільш атракційною імпрезою, яку влаштував наш Відділ, був „День Української Культури“. Наше членство доложило всіх зусиль до влаштування цієї імпрези. Імпреза складалася з двох частин: виставка українського мистецтва та показ історичних і народніх строїв.

В дні 15 вересня посадник міста Ютики п. М. Карузо з цієї нагоди видав прокламацію, проголошуючи цей день „Днем Української Культури“ в Ютиці. О год. 10-ій ранку посадник п. М. Карузо відкрив нашу виставку в присутності голови Окружної Ради СУА п-і Марії Крамарчук та представників місцевих організацій.

Того ж вечора в 7-ій год. відбувся показ історичних і народніх строїв, випозичених з музею — філії Торонто. Був теж показ модерних суконок із приміненням вишивки. В програмі взяла участь оперова співачка Галина Андреадіс.

Улаштовано Андріївський Вечір із широкою програмою, в якій взяла

участь гумористка з Філядельфії п-і Язичинська-Климовська.

У місцевому банку, в часі Великоднього Тижня була наша мистецька виставка, яка принесла нам великий успіх серед чужинців.

Виховна референтура займалась підготовою дитячих імпрез. Ми мали дві імпрези: Свято Матері з гостиною для дітей та Миколаївський Вечір. При Відділі існує Дитяча Світличка, яку провадить наша садівничка п-і Євгенія Ликтей. Їй належить шира подяка за вірцеве ведення садочка. В садочку є 14 дітей.

Суспільна референтура: У звітному році влаштовано два базари — Великодній і Різдвяний. У часі року відвідувано хворих членок і не-членок по шпиталях і приватних домах із малими подарунками або квітами. Вислано одну посилку українському воякові у В'єтнамі. Влаштовано два рази продаж уживаних речей, що принесло деяку матеріальну користь.

Організаційна референтура: Приднано дві нові членки.

Пресова референтура: Написано дописи до українського щоденника „Свобода“, до „Нашого Життя“ і до місцевого часопису „Ютика Обсервер Діспетч“. На жаль, „Наше Життя“ не цікавилось нашим життям у Ютиці.

Імпрезова референтура: Така референтура не існувала. Натомість усі членки працювали над підготовою імпрез і дбали про смачні буфети.

Фінанси: Річний прихід 2,918.97 доларів, розхід 2,166.11 дол. Сальдо в касі 752.86 дол. Усі зобов'язання Від-

ділу супроти Централі й Окружної Ради СУА, як також супроти інших організацій ми повністю виконали.

Плян праці на майбутнє: 1. Посилити виховну працю серед молоді. 2. Посилити більше пропагандивну працю поміж чужинцями, про Україну та її культурні надбання. 3. Повеести активну працю в приєднуванні нових членок.

На цьому місці дозволю собі подякувати всім референткам, як також членкам нашого Відділу, які зі мною працювали для загального добра української справи. Якщо нашу працю числитимемо за успіх, то ці успіхи належать не для одиниць, а для цілого нашого Відділу.

Ірина Запаранюк, голова

День Української Культури в Ютиці

День 15 вересня 1973 р. залишиться в пам'яті ютицької української громади. Заходом 57 Відділу СУА під головуванням Ірини Запаранюк відбувся величавий День Української Культури.

Програма Дня складалася з двох частин: цілоденної виставки українського Мистецтва й вечірньої програми з показом українських народніх і історичних строїв. Ці строї випозичено з Українського Музею в Торонті. Виставка відбувалася в аудиторії місцевої української католицької церкви. Із смаком уложені експонати творили гармонійну мистецьку цілість. По одній стороні залу були виставлені зразки українського народнього мистецтва, по другій стороні були виставлені картини сучасних українських мистців і книжки. П. Войтович долучив свою збірку українських поштових марок. Мейор міста Ютики М. Карузо святочно відкрив виставку в 11-ій год. перед полуднем, перетявши синьо-жовту ленту. Діти Христа і Мирон Рабії вручили мейорові український хліб і сіль, Ірина Запаранюк привітала зібраних від 57 Відділу СУА, а Марія Крамарчук від Окружної Ради СУА на Північній Нью Йорк. Краля Дня Української Культури Христа Фалинська вітала гостей при вході на виставку. Під час виставки молоденька Катруся Ликтей демонструвала писання писанок. О 2-ій годині по полудні Ярослав Ликтей із доньками Катрусею і Христею відспівали низку українських народніх пісень у супроводі бандури. Наталка Топольницька висвітлила прозірки з недавніх поїздок в Україну.

На вечірній програмі Христя й Мирон Рабії привітали публіку за старим українським звичаєм хлібом і сіллю. Голова Відділу І. Запаранюк виголосила коротке привітальне слово українською мовою, а К. Антипів — англійською. Програму започатковано виступом оперної співачки Галини Андреадіс, що зачарувала публіку українськими народними піснями. Ютицька громада не часто має змогу гостити в себе співаків такої кляси, як Г. Андреадіс. Публіка, що майже на половину була чужинецька, з захопленням прийняла виступ співачки. 10-літній син Г. Андреадіс — Олександр акомпанював їй на піаніні.

У першій частині вечора п'ять пань, дві сестрички-близнючки й братчик та сестричка продемонстрували модерне вбрання з приміненням вишивки. В другій частині програми випроваджено десять народних строїв: Закарпаття — хлопець і дівчина; Гуцульщина — дві дівчини; Городенка — молодиця; Буковина — дівчина й молодиця; Полтавщина — молода у весільному строю й молодиця; Київщина — дівчина. У третій частині продемонстровано величаві українські історичні строї (12). Показано їх у хронологічному порядку від новіших до найстарших, від 18-го до 8-го століття. 18-те стол. репрезентували шляхтянка й міщанка; 17-те століття — шляхтич, Мотря Кочубейвна,

Магдалина Мазепова і гетьман Іван Мазепа; 15-те стол. — княгиня Євдокія; 13-те стол. — король Данило; 10-те стол. — князь Володимир і княгиня Ольга; 8-ме стол. — княжна Либедь. У калейдоскопних картинах пересунулася перед очима глядачів наче жива історія. Коли в останньому образі княжна Либедь і князь Володимир маестатично наділи коштовну корону на голову княгині Ольги, глибоке зворушення й почуття гордості заволоділо всіми.

Всі строї були модельовані місцевими панями й панами. Поява кожного строю була супроводжена грою на піаніні у виконанні Наталки Луценко. Коментарі до строїв, пригволені п-і Троян з Торонта, виголосили українською мовою В. Смик, англійською — К. Антипів.

Велике признання належить голові Відділу Ірині Запаранюк, що запроектувала таку імпресантну імпрезу, сама працювала невтомно і своїм ентузіазмом захопила інших членок Відділу.

Вміло проведена пропаганда, відвідини мейора міста, оголошення в місцевій американській пресі та в радіо дали бажані наслідки. Заля, що вміщає понад 400 осіб, була виповнена по береги. Багато було гостей із сусідніх міст та містечок. Найважливіше, що вдалося зацікавити американську публіку. По закінченні програми, гості живо коментували все, що бачили.

Андріївський вечір з участю пані Язичинської

57 Відділ СВА дав місцевій громаді Андріївський вечір з веселою програмою 8 грудня 1973 р. Публіка мала змогу щиро посміятися з трьох веселих монологів пані Язичинської з Філадельфії.

Пані Язичинську-Климовську можна назвати однією з кращих сучасних українських гумористок. Вона швидко підхоплює різні моменти українського життя й оточення, в якому живемо і в тонкий та культурний спосіб показує їх нам у кривому дзеркалі. Не має в неї злоби чи злопамірності, лише ширий, погідний, здоровий гумор. Подача монологів спокійна й безпосередня. Не диво, що вибухи спонтанного сміху часто супроводили дотелні вислови пані Язичинської. Зокрема монолог про подорож в Україну був не тільки веселим переданням вражень із поїздки на Рідні Землі, але одночасно був гострим протестом проти насильств окупанта над нашою батьківщиною.

Вдалим був також виступ Наталки Топольницької, що відспівала дві народні пісні й одну жартівливу, пристосовану до ютицької дійсності. Співачці акомпанював на бандурі Ярослав Ликтей. Гурток пластунок-юначок взяв участь у програмі відспівання трьох народних пісень при власному акомпаньяменті на гітарах. Виступ цього гуртка — це заслуга його опікунки пластунки-сеньйорки Володимири Смик. І. Запаранюк виголосила веселий монолог.

Не забуто теж про найважливіший складник Андріївського вечора — ворожби. Христя Станко, переодягнена за циганку-ворожку, мала для кожного якусь таємну ворожку. Циганки, мабуть, не брали участі в Андріївських вечорах по наших селах, але цигани займають таке видне місце в українському фольклорі, що укладці програми вечора дозволили собі на таку „поетичну ліценцію“.

Щоб нав'язати до народнього характеру Андріївського вечора, конферансерка Ксеня Антипів була одягнена в стилевий народній стрій київської молодіці.

При перекусці, що її приготували пані з 57 Відділу й за товариською гутіркою присутні провели час у миль, культурній атмосфері.

Ксеня Антипів
культ.-освітня референтка

Христя і Мирон Рабії вручають мейорові міста Ютика М. Карузо хліб і сіль. Мейор відкрив святочно виставку, влаштовану 57 Відділом СВА на День Української Культури.

Садочок при школі українознавства 1972-73,

ведений виховною реф. 85 Відділу СУА, Сиракюзи, Оксаною Федорович. Сидять зліва на право: Олеся Бутенко, Сашко Ємець, Маруся Бачинська, Коля Тимченко, Роксана Сидорович, Михайло Голь; стоять: Марко Сидорович, Міся Корбет, Анна Прибила, Грегорі Велич, Богданна Батрух, Анна Шпилява, Богдан Ємець, Оксана Федорович — виховниця.

UNWLA Branch 85, Syracuse, N. Y. Kindergarten 1972—1973

85 ВІДДІЛ СУА, СИРАКЮЗИ, Н. Й.

2 квітня 1973 р. відбувся показ писання писанок у „Спліт Рок Скул“, публічній школі. Його вела Оксана Федорович із своїм сином Маркіаном. Прочитала вона доповідь про походження писанок, символи на них і про українські звичаї, пов'язані з писанкою. Школа влаштувала конкурс писання писанок і Маркіан Федорович виграв першу нагороду за найкращу писанку.

Рівнож показ писання писанок дала Леся Реубзамен з Юлією Гульчанською в Лейкленд Елементарі скул, на Нью Йорк Стейт Фер і в Еверзон Мюзеум.

Показ українського народнього мистецтва відбувся під час „Міжнародного тижня і чужомовних студій“. Тривав він від 10—18 квітня 1973 р. Оглянуло його із захопленням біля 1500 дітей. Чулися такі слова, як „це мусить бути дуже чарівна, багата й гарна країна“. Ігор Федорович дав доповідь про мистецтво та історію України, про що директорка школи помістила допис у газети.

Показ народнього мистецтва відбувся теж 16 травня у Спліт Рок Скул. Діти захоплювалися мистецтвом на виставці і задавали різні питання, на які відповідала їм Оксана Федорович. У висліді, шкільна бібліотека замовила енциклопедію українознавства й інші книжки про Україну.

10 червня 1973 р. влаштовано маскараду для дітей від 3 до 7 років. Забаву організувала й провела виховна референтка Відділу Оксана Федорович.

Відділ, під протекторатом УККА, зорганізував виставку української культури у великому вікні приміщення Асоціації ОН Амер. Центрального Нью Йорку, яка тривала від 28 листопада до 10 грудня 1973 р. Виставку приготували під проводом Валі Гвозди пп. Діди Бутенко, Оксана Федорович, Мирося Корбет, Ньюта Феркгаммер і Леся Реубзамен.

Виховна референтка Відділу Оксана Федорович веде садочок при школі українознавства. В році 1972-73 було в ньому 15 дітей.

Подала Оксана Федорович

97 ВІДДІЛ СУА ІМ. МАРУСИ БЕК, БОФАЛО, Н. Й.

Діяльність у 1973 р.

Майже від початку свого існування наш Відділ провадить Дитячу Світличку під керівництвом Роксоляни Пікас і Ксені Депутат. Усі діти з нашої Світлички після її закінчення автоматично переходять до суботньої школи українознавства.

Влаштовано дві мистецькі виставки в американських установах. Ці імпрези, як це було й у минулих роках, відвідало багато чужинців.

Членки Відділу приймали активну участь у суспільному житті громади. Два рази на сходинах відбулися професійні доповіді: д-ра Андрія Дякуна про актуальні правничі проблеми та д-ра Олександри Правак про віруси, їх прояви та наслідки.

Разом із 49 Відділом СУА влаштовано конкурс пасок. Несподівано численну участь гостей слід на цей рік завдячити гостинному виступові Віри Ке, яка своїми оригінальними творами прикрасила нашу програму, як також сольовій грі на фортепіані нашої членки п-ї О. Лавні.

Крім цього спільно спонзоровано „Австралійський вечір гумору й сатири“ з виступом поетки Зої Когут і театральної артистки Ірини Залеської. Небувалий успіх цієї імпрези є самозрозумілий, як це відомо з нашої преси.

В цьому році наш Відділ перебрав під свою опіку групу учнів гри на бандурі під фаховим керівництвом Степана Малюци. В майбутньому обіцяємо собі з цього проекту дати вартісний вклад у мистецьке життя нашої громади, як також і можливість показати красу нашого національного інструменту чужинцям.

Лариса Самотовка, секретарка

99 ВІДДІЛ СУА ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ ВОТЕРВЛІТ, Н. Й.

Свою діяльність у 1973 році почав наш Відділ традиційною Ялинкою, яку ми влаштовуємо кожного року спільно з місцевим Відділом УККА.

Ялинка в нас — це символічний Свят-Вечір, на якому ми стараємось відтворити традиції Святої Вечері. Крім наших, старанно приготованих, традиційних страв і гарно по-святочному прибраної залі з вертепом, ялинкою, свічками, колачем і просфорою, ми стараємось пригладати нашим гостям наші старинні звичаї, гарно

Св. Миколай у світлиці 97 Відділу СУА, Бофало
UNWLA Br. 97 — Buffalo, N. Y. — St. Nicholas in the kindergarten

опрацьованими рефератами. Цього року ми мали аж дві такі доповіді. В англійській мові виголосив реферат уродженець в Америці вже з третього покоління Семен Кавола. Він чудово з'ясував походження наших звичаїв і потребу продовжувати їх якнайдовше. Доповідь в українській мові виголосив Роман Маселко на тему „Звичаї в Україні“. Не обійшлося і без Різдвяної сценки, яку підготсвив Ярослав Кушнір, а виконавцями були діти Союзнянок. Ця імпреза набрала в нас родинного характеру, на яку приходять батьки із своїми дітьми, а також і ті, які вже самі не роблять такої вечері з різних причин, щоб провести час спільно в родинній атмосфері.

Великодній Базар. У квітня 1973 р. відбувся вже третій з черги Великодній Базар. Як минулими роками, так і цього року кілька днів перед самим Базаром появилсв знімок і допис у місцевій пресі, що завжди стає реклямою для нашої імпрези.

Союзнянки, під проводом своєї невтомної господарської референтки Дани Бережанської вже три дні наперед приготсвлялися до Базару: пекли великодні паски й інше святоче печиво. Інші знову приготсвляли мистецьку виставку, збираючи різні експонати.

Тим разом вирішено мати дві кімнати прибрані в українському стилі. А найбільшою атракцією був показ ноші. Щоб не повторяти щорічно те

саме, на пропозицію Дозі Кушнір вирішено показати нашій публіці, як можна пристосувати українську вишивку, крім народньої ноші, до більш практичного одягу.

Показ відбувся в трьох частинах. Перша: народня ноша; тут ми мали по кілька прикладів із різних частин нашої землі, як дитячі, так і строї для дорослих. Друга частина — це вишивка пристосована до щоденного вжитку. Третя частина — це вечірній стрій. Велике враження зробили на глядачів панні модельки, які моделювали вечірні довгі сукні чи інші модерні одяги, прикрашені чудовими вишивками. Оплескам не було кінця, а що пайважніше, було з нас досить чужинців. Пояснення давали: в українській мові Дозя Кушнір, в англійській — Анна Базар. Моделькам пригравав на піяні відповідні мелодії Ярослав Кушнір.

Треба подякувати нашим приятелькам, хоч і не-союзнянкам, пп. Аврелі Слюсарчук і Любі Мищик за їхню

участь. Також щире спосібі нашому сусідньому 34 Відділові СУА з Коговз за їхню товариську піддержку наших імпрез, а особливо паням Ніні Сосяк, Ярославі Ракочій і Зені Білас.

Показ нашої ноші мав дуже великий успіх, бо нас запросили повторити його на товариській вечірці італійських жінок, що ми й зробили 3-го травня.

Міжнародній Фестиваль. При кінці вересня відбувся тут Міжнародній Фестиваль, в якому рало участь сімнадцять національностей. Підготовка імпрези того маштабу нелегка і тривала цілий рік. Особливо багато часу присвятили цьому голова Відділу Люба Мокій і пресова референтка Дозя Кушнір. Скільки ж то разів треба було выяснювати, що ми не „рашен“, а чомусь москалі сідали завжди побіч нас. Та кінець діло хвалить, і тим разом теж українська група випала найкраще. На цей раз виставку влаштував п. Коргун з організації „Любителі мистецтва“ в Трой, Н. Й.

У розваговій частині брали участь місцеві сили. Були дві молодечі танцювальні групи, співацький студентський гурток „Кобза“ і жіночий хор „Троянди“, якого диригенткою є проф. Анна Базар, членка нашого Відділу.

Треба також згадати, що наша кухня дописала, бо наші пані розпродали все, що було.

Вишивані Вечерниці. Дня 13 жостня відбулися Вишивані Вечерниці. Організаторами тієї забави були: наш Відділ і 34 Відділ із Коговз. Голова нашого Відділу Люба Мокій відкрила Вечерниці. Вона привітала гостей, представила голову 34 Відділу і попросила інж. Романа Мищика обпяти функцію аранжера забави. Члени журі приглядалися з увагою кожній вишивці. Були сукні, блюзки, чоловічі сорочки й вишивані краватки. Опісля виведено „танок вишивок“.

(Закінчення на обгортці)

КЛИЧЕМО!

Чимало Відділів СУА відгукнулося на заклик Екзекутиви і пожертвувало 500 дол. і більше на Запасний Фонд „Нашого Життя“. До тепер це були — 1 Відділ СУА з Нью Йорку, 5 Відділ СУА з Дітройту, 33 Відділ СУА з Клівленду, 43 Відділ СУА з Філядельфії, 47 Відділ СУА з Рочестеру, 82 Відділ СУА з Бронксу. Бажаючи приєднатись до тих жертвенних, що розуміють вагу міцної фінансової підстави для нашого журналу — складаємо 500 дол. і кличемо інші Відділи піти нашим слідом.

59 ВІДДІЛ СУА В БАЛТИМОРІ

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій

ДВАДЦЯТЬШОСТИЙ РІК ВИДАННЯ

ЧИСЛО ДРУГЕ

БЮДЖЕТ СФУЖО

Якось так склалося, що говоримо часто про пляни й осяги Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, насвітлюємо труднші й недоліки нашої роботи, а не згадуємо ніколи нашої господарки, нашого бюджету. А це є справа незмірної ваги. Це ж бо підстава усяких плянів, усякої праці. Без упорядкування її не можна рахувати на постійну дію, що є необхідна для досягнення успіху у праці СФУЖО.

Які є потреби такого складного громадського організму, як федерація жіночих організацій? Таке питання насувається в першу чергу, коли хочемо збагнути проблеми його господарки. Першою з тих потреб — є приміщення і канцелярія, що його кожен громадський почин більшого розміру потребує. Тут допомогла щаслива обставина: складова організація Союз Українок Америки, яка була членом-основником СФУЖО, запропонувала безплатно місце у своєму будинку у Філядельфії. І хоч тепер уже оплачуємо це приміщення, то всеж у початках це було великою допомогою. Окрім приміщення потрібна ще бюрова сила й оплата канцелярських видатків, як телефонів, машин і канцприладдя.

Доволі скоро виринула перед Управою СФУЖО потреба друкованого слова. Тут знов прийшов із допомогою Союз Українок Америки, даючи нам місце у своєму місячнику „Наше Життя“. У квітні 1949 р. в рамках цього журналу стали виходити „Вісті СФУЖО“. Це була теж велика підтримка для ідей і плянів СФУЖО. Услід за тим також інші жіночі журнали і сторінки стали подавати статті і вістки з життя і праці СФУЖО. Аж у

1964 р. виринула думка видавати власний бюлетень. Тоді то постав кварталник „Українка у світі“, що виходить ось уже десятий рік.

Третьою потребою, що виринула перед Управою СФУЖО — це є нав'язування і втримування зв'язків із світовими жіночими організаціями. Чи це було членство в Світовому Рухові Матерів, чи контакт із Міжнар. Жін. Союзом і Ген. Федерацією Жіночих Клубів — все це вимагало відповідних людей і коштів. Та й не тільки заважувала тут членська вкладка чи кошти дороги. Але навіть звичайна петиція, ділова записка чи інтервенція — все це вимагає матеріалів, коштів бездоганного перекладу, переписування. Оця ділянка праці все ще є обмежена в своєму засязі.

На останньому місці стоять внутрішні організаційні засоби, як конференції, з'їзди, сесії, наради. Це є важливий чинник, що скріплює працю СФУЖО, наближує її до складових організацій, дозволяє пізнати себе взаємно і обміняти думками. А це теж вимагає повного грошового вкладу, що при нашому розсіянні є доволі поважний.

Оце в загальному потреби, що виривають із біжучої дії СФУЖО. Вони творилися впродовж літ і є необхідною передумовиною праці. Та ще існують потреби конкретні, що їх відсуваємо через неспроможу. Це є наші видавничі пляни, які охоплюють монографії наших видатних жінок, свідомий матеріал і історію українського жіночого руху англ. мовою, альбом наших образотворчих мисткинь, книжка жіночої творчости тощо. Це все теж повинно входити у бюджет СФУЖО, коли маємо сповзати повні своє призначення.

Мі-на Богданна Сілецька
WFUWO NEWS was represented at the Ukrainian Press Ball by Miss Bohdanna Siletsky

ЛИСТ ІЗ МОРДОВІЇ

У січні ц. р. через нашу пресу перейшов лист трьох жінок, засуджених на довголітні засуди у таборах праці. Лист був звернений до Ген. Секретаря ООН і вимагав перегляду їх справи. Уважаючи, що їх засудили незаконно вони домогалися відкритого суду з присутністю представника Об'єднаних Націй.

Листа підписали — поетеса Ірина Стасів - Калинець, мисткиня Стефанія Шабатура і біолог Ніна Строката-Караванська. Їх засуди сягають від 4-ох до 6-ти років, завершені ще — у двох із них — трьома роками заслання. Всі три перебувають у політичному концтаборі ч. 3 в Дубровлазі на Мордовії.

Уже давніш ішли заходи в користь ув'язнених жінок. Як знаємо

— мікробіологи різних країн внесли петицію в справі провірки засуду Ніни Строкатої-Караванської і її має розглядати Комісія Прав Людини. Недавно Інтернаціональна Амнестія повідомила, що в користь Ірини Стасів-Калинець працюють гуртки Амнестії в Швеції і Німеччині.

Заходи за переглядом засуду жінок-в'язнів розпочала також Світова Федерація Українських Жіночих Організацій. Управа СФУЖО звернулася до бюро Амнестії в ЗСА з домаганням включити у список в'язнів не тільки Ірину Стасів-Калинець, але й Стефанію Шабатуру і Ніну Строкату-Караванську. Також для тих двох треба підшукати гуртки Амнестії, які рухали б опінію світу в їх користь.

З нагоди Міжнар. Ради Світового Руху Матерів (М.М.М.), що відбулась у Парижі в днях 25 і 26 січня 1974 р. Управа СФУЖО вистосувала листа, в якому звернула увагу на несправедливий засуд двох матерів — Ірини Стасів-Калинець і Ніни Світличної. У висліді домагалась перегляду їх справи й опіки над малими дітьми, що їх матері залишили на волі.

БАЛЬ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ

Знов відбувся у Філядельфії Баль Української Преси. Дня 23 лютого 1974 р. з'їхались журналісти, представники громадянства і зацікавлена молодь. Бо ж центром уваги такого балю є вибір кралі української преси.

„Вісті СФУЖО“ висунули від себе студентку Богдану Сілецьку. Вона — дочка відомих у Філядельфії громадян — д-ра Богдана і Люби Сілецьких. Студіює в Темпл Університеті, належить до Укр. Студентської Громади, де є містоголовою, і до Укр. Клубу в своєму університеті. Цікавиться музикою, мистецтвом і спортом.

ВКЛАДКИ СКЛАДОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Як звичайно — наші складові організації в Канаді перші вплачують свою вкладку. В січні ц. р. Об'єднання Жінок ЛВУ прислало 150 дол. як вкладку на біжучий 1974 рік. Також Союз Українок Америки вплатив тоді свою вкладку в сумі 350 дол. за 1973 рік. Щиро дякуємо!

25-ЛІТТЯ СФУЖО В АВСТРАЛІЇ

Союз Українок Австралії під проводом голови п-і Лідії Гаєвської-Денес охоче відгукнувся на цей ювілей.

Дня 6 жовтня 1973 р. Стейтсва Управа Зах. Австралії в Перті влаштувала це свято. Доповідь відчитала п-і Марія Менцінська, слідувала невелика мистецька програма. Сцена була прикрашена портретом Олени Кисілевської, першої голови СФУЖО. Була також виставка книжок жіночого пера.

Дня 18 листопада 1973 р. Союз Українок Півд. Австралії влаштував в Аделаїді ширші сходини з нагоди тієї річниці. Доповідь виголосила п-і Софія Ваврик, потім відчитано кілька віршів, присвячених українській матері й героїням.

ЧЛЕНКИ-ПРИХИЛЬНИЦІ СФУЖО

Членки-прихильниці СФУЖО вже в рядю літ підтримують своєю вкладкою працю Федерації. Нижче подаємо список тих, що вплатили свою вкладку 5 дол. у 1973 р. Звичайно, ця вкладка була призначена за 1973 р., а у випадку, коли вона внесена за інші роки — є подана в дужках дата. Ця вістка відноситься тільки до даної особи, а не до прізвищ, що вичислені перед або після неї.

Іван Александров, Австралія (71-73), Софія Барусевич, Кергонксон, Ольга Багса, Монреал, Катерина Бартошик, Торонто (72), Софія Барабаш, Монреал, Анна Марія Баран, Саскатун (71, 72), Стефанія Бернадин, Філядельфія (71, 72), Марта Безручко, Курітіба, Марія Бігус, Торонто, Анастасія Біловус, Воррен (74), Анастасія Білик, Монреал, Олена Блавацька, Балтимор, Дарія Бойчук, Літройт (72, 73), Ольга Боечко (72), Анна Бойко (71, 72), обидві з Торонта, Анна Бойко, Гемилтон, Іванна Борушенко, Оксана Борушенко, обидві з Курітіби, Іванна Бригідер, Торонто, Володимира Брикович, Теодосія Брикович (74), обидві з Філядельфії, Оксана Соколик, Торонто.

Ольга Целевич, Асторія (71, 72), Л. Чайковська, Вінніпег, Ірина Хома, Ада Хома, Алвіра Хома, всі з Курітіби, Анна Чорнейко, Дандас (71-73), Марія Хромовська, Амстердам (71-73), Анна Чудзій, Курітіба, Марія Чучман, Торонто (73, 74), Марія Цісарук, Юніон Лейк (74), Емілія Цяпка, Ньюарк (74), Дарія Цибульська, Олена Черниш, обі з Торонто (74).

Наталія Даниленко, Сомердейл, Демків Дуда, Торонто (73, 74), Ірина Дячун, Грінфілд, Лариса Дончук, Філядельфія (71, 72), Ірина Дувало, Торонто.

Марія Фандерис, Торонто, Ольга Федорик (72), Наталія Федів, обидві з Монреалу, Ольга Федейко, Торонто (72), Галя Федусенко, Курітіба, Анна Фенчинська, Метачин (72, 73), Стефанія Фесяк, Гемилтон, Марія Финик, Нью Йорк.

„УКРАЇНКА У СВІТІ“

Постанова Світової Сесії СФУЖО про поширення „Українки у світі“ поволі входить у життя. Об'єднання Жінок ЛВУ у Канаді зголосило недавно 12 передплат. Союз Українок Америки розіслав показові числа своїм Відділам і вони зголошують передплати. Організація Жінок Великобританії обіцяла прислати листу своїх Гуртків, щоб їм вислати показові числа.

Радіємо цим зрозумінням наших складових організацій для поширення нашого бюлетеня. Це допоможе познайомити їх членство з ідеями та працею СФУЖО.

АНГЛОМОВНЕ ЧИСЛО „УКРАЇНКИ В СВІТІ“

Ч. 4, 1937, кварталника „Українка в світі“ появилось англійською мовою. У змісті цього видання зібрано стислі інформації про український жіночий рух, складові організації СФУЖО, переслідування жінок в Україні, ювілятку Ганну Дмитерко-Ратич, роковини Соломії Крушельницької і недавно померлу Наталію Василенко-Полонську. Це видання розіслано на адреси чужинецьких жіночих організацій для інформування їх про життя і працю нашого жіноцтва.

НА РІЗДВЯНІ ПОБАЖАННЯ

Референтура зв'язків СФУЖО розіслала наприкінці 1973 р. біля 25 Різдвяних і Новорічних побажань членам Управи Міжнар. Жін. Союзу в різних країнах. Рівночасно вислано їм англломовне число „Українки в світі“, яке подає точні інформації про засяг діяння СФУЖО.

Першу відповідь подала п-і Ірина Ліпковська, голова Міжнар. Жін. Союзу, яка проживає в Парижі. Вона подала на повороті своєї візитівки, що її мати походила з України і вона любить цю далеку країну.

РИБНІ СТРАВИ

Ще давніше ми подавали приписи, зібрані в поодиноких Відділах США. В такий спосіб обмінюємось приписами з різних земель України. Нижче подаємо приписи, зібрані в 64 Відділі США в Нью Йорку.

Філе із солі в елегантний спосіб (на 4 особи)

Потрібно:

- 1½ ф свіжої або розмороженої солі
- ½ горнятка риб'ячого росолу
- ¼ горнятка масла або маргарини
- 2 ложки борошна (муки)
- ½ горнятка молока
- ¼ горнятка вина білого або „шері“
- 1 яйце, легко розбите
- сіль і перець до смаку

Зварити рибу в такий спосіб: до великої сковороди влити 2 горнятка води, пів ложечки солі і скибку цитрини, 1 ложку оцту, 1 кружальце цибулі, розділене на кружки, трошки гички з петрушки, кусник салери, кілька зернят перцю і 1 лавровий листок. Це все заварити, нехай кипить 5 хвилин. Зменшити вогонь і вложити рибу й варити на дуже легкому вогні 10 хвилин. Вийняти обережно рибу з води і вложити до вимашеної маслом прямокутної посудини (пайрекс).

До пів горнятка рибного росолу додати засмажку з масла й борошна легко заварити поки не згусне — мішаючи весь час. Додати вина і знов заварити. Цією підливою залити легко розбите яйце, мішаючи постійно. Додати солі й перцю (як хто хоче) і заллати цим рибу. Вложити до печі, загрітої до 450 ст. на коротко (10 хвилин), щоб зарум'янилось.

Подала Х. Навроцька

Риба в підливі

Потрібно:

- 2 ф фльондри
- 3—4 морквини
- 4—5 цибуль
- 2 кусники салери
- ½—1 ложечки чілі сосу

бляшанка помідорового коктейлю (8 унц.)

- ½ горнятка білого вина
- 2 лаврові листки
- 4—5 зерен англ. перцю

Усю городину покроїти дрібненько і всмажити на олії (оливі) аж зм'якне. Цю городину вложити до однієї посудини і додати помідоровий коктейль, чілі сос, лавровий листок і англ. перець, все разом тушкувати 20 хвилин. На кінець додати білого вина.

Окремо засмажити на олії (оливі) рибу і покласти її до прямокутної посудини. Заллати рибу оливкою з городиною, нехай ще раз закипить. Можна подавати холодною або гарячу.

Подала З. Никифоруц

Страва з морських присмаків на закуску

Змішати разом: 4 бляшанки мороженої юшки зі шримпсів (10 унц кожної) з 1½ горнятка молока. Загріти.

Додати 6 горняток різної риби чи раків як: варена фльондра, краби, шримпси, гомари чи інші роди морської риби (варене).

Все це загріти додаючи трошки вина.

Можна запікати на мушельках, посипавши тертим пармезаном, в паштетах або прямо в салатницях з паланичками.

Подала Х. Навроцька

Салата зі шримсів або гомарів

Потрібно:

- 1 горнятко квасної сметани
- ½ горнятка майонезу
- 2 ложки цитринового соку
- ½ ложки цукру
- 1½ ложки солі
- 2 горнятка варених, вчищених шримсів або гомарів
- 2 зварені твердо яйця (покраяні в кістку)
- 1 горнятко дуже дрібно покраяної салери
- 1 ложка дрібно покраяної цибулі

1 ложка дрібно покраяного зелено-го перцю (паприки)

1 ложка покраяного пієменто

Замішати 6 перших складників дуже докладно, додати зовсім холодні шримси до цього майонезу. Додати решту складників.

Салатну миску виложити листками зеленої салати і на це виложити салату.

Пропорція на 6 до 8 осіб.

Подала Х. Навроцька

Начинена біла вуджена риба

Потрібно:

- Одна вуджена риба около 2 фунтової ваги
- 6—7 зварених твердо яєць
- 6—7 кусків салери без лика
- 1 мала цибулька дрібненько посічена
- 2—3 ложки майонезу
- трохи дрібно посіченої петрушки і кропу

Риба повинна бути широка, товста та шкірка не повинна бути пошкоджена. Повинна мати голову, хвіст і плавці. Верхню шкіру риби відгорнути та легко відділити м'ясо від остей. М'ясо подробити і до нього додати посічені дрібно яйця, салеру і цибулю, витиснути в серветці, щоб не були вогкі, дати до риби. Додати майонез, петрушку і кріп і все разом добре вимішати. Посолити до смаку. Цєю масою начинити шкіру з риби і гарно уформувати.

Уложити рибу на листках зеленої салати і прикрасити кусниками цитрини і кружальцями помідорів.

Подавати до зимного буфету, або перед обідом на закуску.

Подала М. Савицька

Куховарські назви

на букву Т

Турнепс — дивись: ріпа, їстівний корінь.

Туті-фруті (іт.) — мішанина всякої садовини.

Туша, тушка — тіло вбитої тварини.

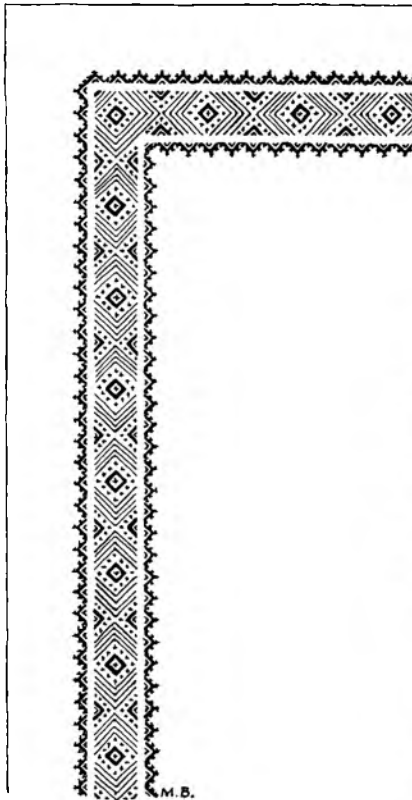
Тушкувати (а не „дусити“) повільно варити в накритому посуді.

Тушківаний.

Тюлька, сарделька — дрібна риба род. оселедцевих. Н. Ч.

Вишивка в нашій церкві

(Рисувала Марійка Винницька)

Церковна скатертину
Embroidered table cloth

Прикрашуючи нашу церкву вишивкою, звернімо головну увагу на престольну скатертину. Це головний предмет церковного накривтя, що відразу кидається у вічі. Тому треба добре уплянувати цю прикрасу, а вже до неї достосувати менші предмети.

Престольну скатертину вишиваємо звичайно тяглим узором. Широкий взір слід вибирати з великим, виразним орнаментом (квітковим або геометричним). Вірні, що відвідують церкву, бачать його з віддалі, отже недобре, коли взір густий і без виразних ліній.

Взором обводимо скатертину тільки з трьох сторін. Дуже дбайливо треба випрацювати обидва роги взору. Розмір скатертини буде залежати від величини престола.

Скатертину викінчена докрути рубцем, широким на два пальці або кольоровою обміткою.

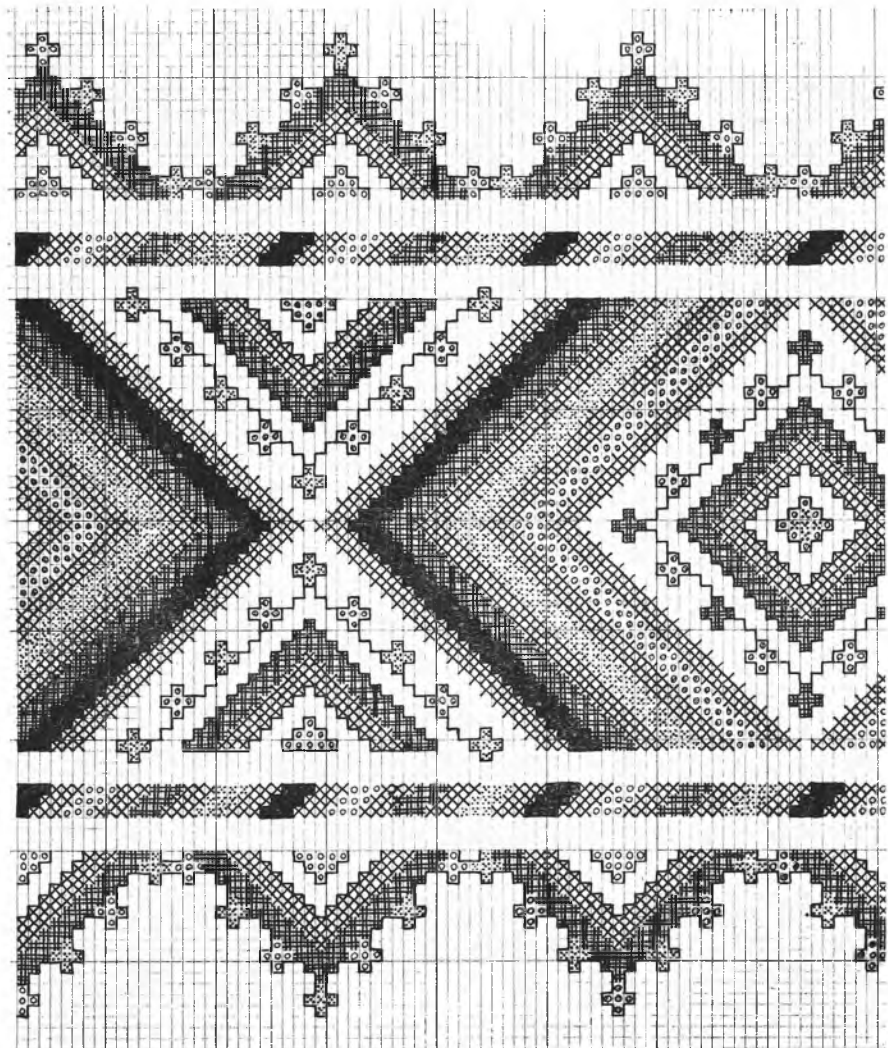
Гуцульський взір

Хрестиковий взір, що його бачимо на рисунку, достосований до церковного вжитку. Ядро взору творять стяті квадрати з різнокольорових смуг. Між ними заляшено доволі багато вільного місця, щоб взір не був

надто густий. Середній квадратик і хрестики, розміщені на ньому та верхніх зубцях, для увидатнення, обведені чорним.

Між чотирикутниками і зубцями вставлено дві порожні смуги, які в оригінальному гуцульському взорі виповнені косичкою. А тут вони надають взорові легкості.

До вишивання вживати ниток DMC у таких кольорах: ■■ чорна ч. 310, ■■■ червона ч. 321, хх хх пса-ранчева ч. 741, оо оо жовта ч. 743, ... зелена ч. 905.

Взір до скатертини
Design for table cloth

OUR LIFE

MONTHLY, published by Ukrainian National Women's League of America

Vol. XXXI.

FEBRUARY, 1974

No. 2

50th Anniversary

A 50th anniversary is a grand occasion in any sphere of life. It brings reminiscences of past triumphs and sorrows, and good wishes for the future. So it will be for the UNWLA when, the 17th Convention on November 29, 30—December 1, 1974, we begin our 50th Jubilee Year 1975.

In its long, active existence the UNWLA had a steady though small influx of American born members. Some formed individual English-speaking branches, others followed their mothers and friends into existing Ukrainian-speaking branches. Despite a language difficulty, the American Soyuzanky have over the past years worked diligently and persistently to carry out the aims and purposes of the UNWLA. Their pride in their heritage overcame the unpopularity of "foreign" as opposed to "American," long before the days of ethnic consciousness and the breakdown of the melting pot theory.

The contributions of the American Soyuzanky in the coming years will be of greater importance than ever. Despite years of informing the general public that Ukrainian is not Russian, we still see the same error in print, even in the *Nek York Times*. The attention of the United States citizen is being drawn to the true nature of the USSR. But a great deal remains to be done that can best be accomplished through personal contact. This is an area that is tailor-made for those American UNWLA members who are active in their immediate communities — in wom-

en's clubs, PTA's, political party committees, etc.

UNWLA has been a member of National Council of the Federation of Women's Clubs for many years. The opportunities afforded by these memberships has not been fully realized in the past because of a lack of UNWLA English speaking representatives who had the time and the interest in women's clubs. Both prestigious organizations are nationally known and wield considerable influence in many spheres.

Here again is an ideal spot for the American Soyuzanka and clubwoman.

As we meet at the close of 1974 to celebrate our organization's 50th birthday, we will be remembering with deep sorrow a Soyuzanka who gave her heart, head, hands and health for the good of UNWLA — the late Osypa Hrabovenska. The memory of this dedicated member and officer will reinforce our faith and encourage us to greater efforts to strengthen and support our organization in order that the invaluable contributions of the past will inspire us to greater accomplishments in the future. **Alexandra Riznyk**

Report on National Council of Women Annual Meeting

OCTOBER 11-12, 1973

The first day of the Meeting was devoted to treasurer and chairmen reports, Bylaws amendment (change in committee titles), election of nominating committee (list presented by President and approved by those present), and NCW conclusions on the Vienna ICW Triennial Meeting — where NCW had a 16 member delegation — two members addressed the Plenary Session and other members took part in Standing Committee meetings. Mrs. Schary, immediate Past President of NCW was elected a Vice President of ICW and Mrs. Parsons was named to the ICW Committee of Honor. NCW had submitted 6 Resolutions to the Triennial Meeting, 5 were adopted. Mrs. Schary observed that it was better to go with a few good resolutions than

with many. Mrs. Schuller spoke in favor of Regional conferences on local experiences and problems.

The Vienna meeting had a new format. Instead of individual reports given on the spot, reports were submitted 6 months previously — the cumulative report served as background papers for seminars — seminar conclusions and resolutions are then the policy of ICW for the following year's work. 1975 is International Women's Year. The next ICW meeting (1976) will be in Vancouver. The NCW representation was the third largest following South America and the United Kingdom.

The luncheon preceding the afternoon workshops was addressed by author Elizabeth Janeway

who spoke on Man's World — Women's Place. In her talk she stated that technical and social changes have affected women more radically than men — the women's movement today is the response to these changes. Her recommendations to women were, first — confidence in one's self is the basis on which to conceive the future, so make your new image visible; second — talk and act on your beliefs, in public and private — political action is an area where women can prove their capabilities. Mrs. Carmen Magni, Director of the Women's Bureau of the Department of Labor, was the second speaker. She spoke on the seeming reluctance of qualified women to take advantage of opportunities now open to them. She urged minority members to report discrimination in employment.

The Workshops that followed were on — Jobs, Family Living, Power Structure, and Volunteer service. I attended the Family Living workshop which was conducted by a husband and wife team — a psychiatrist and an American history professor. I felt that at the outset they had set a negative tone for the discussion by an opening statement that the family structure is on the way out to extinction with nothing to take its place. The mobility of society and the fact that through technology we are dependent on others and not on family members, is weakening the family structure, in their opinion. The discussion and comments from the participants were slow in coming and just as the members became more interested in each other's point of view and a real exchange of ideas began taking place as the session ended.

The Workshops conclusions were given at the final meeting of the day. JOBS — although women are freeing themselves from old stereotypes, they must remember that they now have options. Women should take advantage of laws already on the books and see that they are adhered to. VOLUNTEER SERV-

Olena Teliha

1933—1939

(The flood of reminiscences draws near — V. Sosiura)

Unknown to us the starting and the leaving —
We do not understand the measure rare
When life into a wreath is darkly weaving
At intervals our faith and our despair.

On the resplendant day descends the shadow
Of evil-boding clouds, a mourning veil;
And the cold night, a trembling renegado,
The falming morn embraces, bold and hale.

The iron power that knows no limitations
God's breath will melt to tears of conquered pride,
Will twist a lash of ruthless conflagrations
From tiny sparks that in the ashes hide.

Thus have the steps we would have joined forever
Been parted by God's limits for all time.
Without warm words or glances of endeavour,
We parted on the street in pantomime.

But it can happen in a field of dangers
We may retrace the paths that once we trod.
Again tomorrow we shall not be strangers
As we receive this glorious gift from God.

from THE UKRAINIAN POETS

Andrusyshen and Kirkconnell

ICE — should relate to the needs of the people, region and type of service needed. Volunteers must be prepared and trained. POWER STRUCTURE — Women are the traditional moral force in the home and should use the same influence in corporations. They should adopt a teaching role in business and help along a protegee. Women in business must have a satisfactory life outside of the office. FAMILY LIVING — there is a growing need for supporting structures (day care centers, educating males on female role) to fill the gap between the accommodations of society and the change in women's role.

On Friday, National Council members who had attended other meetings reported. Mrs. Mayna Jennings stated that participation in such "other" meetings,

all over the United States and in other countries, was costly and most women and even organizations cannot afford it. She reported on the Women's Coalition for the Bicentennial which was in complete disarray and not functioning — she suggested involvement on local and state levels.

Member organization reports followed. Many were absent but had sent in reports which were not read. Among the most interesting reports was Mrs. Spafford's on the Relief Society of the Church of Latter Day Saints which was founded in 1842 by 18 women as a completely autonomous women's organization operating from the outset under strict parliamentary rules. They now number over 900,000 women all over the world. Mrs. McMillan reported on Church Wom-

Women-Astronauts

The September issue of MS, the magazine for women, had a most interesting article by Joan McCullough concerning the fate of women in the ranks of N.A.S.A. astronauts.

Thanks to the news media, most of us are very well acquainted with the phases of training an astronaut, yet how

en United whose aim is to promote dialogue between women of different faiths to foster understanding and prepare children for global living. In 1974, 4 groups of women, 10 in each group, will visit 4 Asian countries where they will meet with women of all religions. The 4 groups will meet in Japan with the women there. I had an opportunity to tell Mrs. McMillan about our Patriarch Slipyj and the problem of the Ukrainian Church and I gave her some literature.

At the luncheon following, member organizations told what their group is doing or planning in the workshop areas. I spoke about UNWLA's belief in strengthening the family structure rather than seeking substitutes. I mentioned seminars and workshops in this area. I stressed that our members had experienced the dire consequences of having a family torn apart behind the iron curtain by political repression, aggression and arrests. Several members had spoken of difficulty in getting volunteers — I said that UNWLA operates on a volunteer basis but that we were having some troubles getting volunteers for social welfare work and that the workshop conclusions would help us in that area.

Alexandra Riznyk

many know that in 1959 twenty-five of the nation's most able women pilots were asked to undergo exactly the same tests to see if they might be suitable for space flights.

Ms. McCullough presents her report in a very concise and factual manner, introducing and concentrating on the first candidate in the women's space program — Jerrie Cobb. At that time Ms. Cobb was 29, a licensed pilot from the age of 16. She entered the program with 10,000 flight hours under her belt in every type of aircraft. (It is interesting to note that John Glenn logged 5,000 hours at the time of his initiation into the program and Scott Carpenter logged 2,900). She was chief pilot for an Oklahoma airplane manufacturer, a flight instructor, held DC-3 captain's rating, was a ground instructor in navigation, meteorology and aircraft and engines. Jerrie Cobb also held one world record for distance flying.

With these credentials Ms. Cobb became the first woman to undergo the rigors of space tests in the laboratory. The outcome of each was — exceptional. The other women candidates soon followed the same program. The clincher for Jerrie Cobb came with the final test at the Navy School of Aviation at Pensacola, Florida. There she underwent many more tests some of which were standard for Navy pilots, others experimental in nature, designed by the newly formed Aerospace Medical Research Lab. Ms. Cobb came through with flying colors. However to her dismay she was named a consultant to NASA rather than receiving immediate astronaut placement. Neverthe-

less, according to Ms. McCullough, Jerrie Cobb was pleased, since she was the first woman so honored.

Out of the twenty-five women applicants, thirteen had successfully weathered most of the tests in the program. Scientists evaluating them concluded that women were just as capable and suitable as men for space flights.

In July of 1961 NASA suddenly cancelled all further testing for women. Jerrie Cobb and the other twelve trainees could not find a satisfactory answer either from NASA nor from a Congressional sub-committee hearing called for this purpose. The hearing lasted two days and accomplished nothing. NASA representatives were quoted as saying that they have enough problems to handle without having to think about dealing with women.

According to Ms. McCullough NASA also bypassed seventeen women, fully qualified in fields directly related to space, to accept eleven men, four of whom were in their twenties and four others who had not yet obtained doctorates. Although now the Navy, says Ms. McCullough, has accepted women in military flight training, the space program is an "all male club." NASA is giving women some thought. Chuck Berry, a NASA administrator puts it like this — "For long duration flights such as Mars, the crews would be confined inside their spacecrafts for nearly a year. With so much time on their hands, they'd react like . . . other normal human beings, they'd want sexual diversion. It is therefore unrealistic to plan future flight without coming to grips with the problem of women. Naturally, the women would be fully operational crew members . . . not only there for sex." How about that!

Завершуємо тридцять літ „Нашого Життя“

НАШИМ ДІТЯТАМ

НА ВСІ РУКИ МАЙСТЕР

(Оповідання про Тараса Шевченка)

Тарас Шевченко

ЗАПОВІТ

Як умру, то поховайте
Мене на могилі
Серед степу широкого,
На Вкраїні милій.

Щоб лани широкополі,
І Дніпро, і кручі
Було видно, було чути,
Як реве ревучий.

Поховайте та вставайте,
Кайдани порвіте
І вражою злою кров'ю
Волю окропіте.

І мене в сім'ї великій,
В сім'ї вільній новій
Не забудьте пом'янути
Незлим тихим словом.

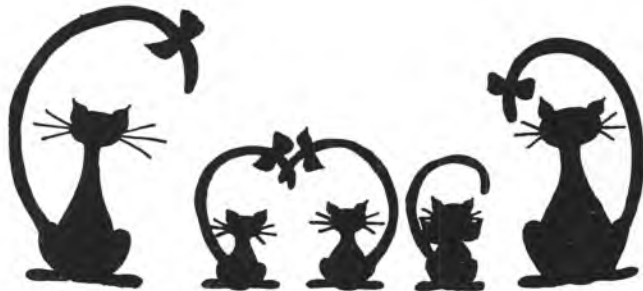
Леонід Полтава

ОДИН БЕЗ БАНТИКА

(Ілюстрація юначки Марти
Коленської)

Тато, мама і три киці
(Котик-братік і сестриці)
Після доброго сніданку
Посідали всі на ганку.

Як чемненько посідали,
Хвостики попіднімали.
Бант для мами, бант для тата —
В бантах вся рідня хвостата.

Тарас Шевченко чудово писав вірші. Від них плакали люди й хотіли йти на бій з ворогами — москалями, щоб прогнати їх з нашої землі й жити вільно. За це нашого поета москалі заслали в далекі Азійські степи й заборонили йому не тільки писати вірші, але й малювати, бо свої думки Тарас Шевченко вмів показувати і в своїх картинах.

Сумно жилося на засланні... Доводилось ходити щодня на довгі, важкі вправи з рушницею, а після того нудитись у брудній, задушливій касарні.

Але часом траплявся добріший комендат і тоді ставало жити легше.

Тихенько, щоб не знали царські прислужники, поетові дозволяли трохи спочити в комендатському саду. Тарас Шевченко любив, як усі українці, доглядати маленький городчик. Там він вирощував редьку, салатку, укріп і навіть огірки! Тільки в Азійських степах, на пі-

Тож для кожної сестрички
Бантик із ясної стрічки.

Котик-братік їм не пара,
Котик-братік — нечупара:
Молочко пив, бо любив,
Але мисочку розбив!

І тому то він у нас
Без прикрас.

ску, важко було господарювати, треба потроху й часто поливати кожну рослиночку, щоб вона не зів'яла й не згоріла від спеки та посухи. Тарас ходив із лійкою та раз-у-раз давав пити то релечці, то огірочкві. А за ним слідком дріботіла маленька донечка коменданта, а здалеку стежили за його працею бсязкі киргизські діти.

Комендант, що любив гарні співи, дозволив солдатам співати, і так створився невеликий хор. А найкраще співав Тарас Шевченко. Його приємний, лагідний голос всім подобався, а особливо гарно виходили в нього наші українські пісні.

Комусь спало на думку виставити на сцені п'єсу. Більшість мешканців говорила російською мовою. Української мови не дозволяли. У перервах між муштрами, взяли готувати виставу. Тарас Шевченко також отримав роллю п'єсницького й кумедного писаря. Але як побачили його на сцені — що то було сміху! Всі казали, що Тарас Шевченко міг би бути професійним актором, але справжнє його призначення, звичайно, була поезія, а також і малярство.

Поки змінювали декорацію, невтомний Тарас ще щось придумав: він десь дістав українську одяжку, одного з солдатів умовив одягнутись в дівочий український костюм, і вдвох вони відтанцювали такого гопака, що присутні глядачі ніколи в житті не бачили! Так, і до танців був наш Кобзар неабиякий майстер.

Але найкраще йому вдавалися слова. Тарасові слова й тепер нам вірять і закон. В них наше минуле, сучасне й майбутнє.

ЯТЛИК І БІЛОЧКА

Стояв у лісі старий кленок, і ятлик щодня до нього літав, жучків вибирав. А на тому кленкові, в дуплі, жила білочка, і вона дуже і а ятлика сердилась: тільки при-

Рис. Л. Мазяр

ляже вона відпочити, а той ятел прилетить і тук-тук! і розбудить її. Та до весни білочка, хоч і сварилася з ятлем, та все ж терпіла. А от, коли пригріло сонечко та сніг почав розгавати, та бруньки на деревах понабрякали, довелось білочці через того капосного ятла з своєї хати тікати.

Лежить собі раз білочка в дуплі, хвостиком прикрилась, малих діток-білченят годує та вилизує, щоб чистенькі були, А над головою той ятел тук-тук! тук-тук! І пташки кричать, пищать, шебечуть так, що в білочки аж голова розболілась. Та ніяк білочці прогнати їх, треба діток догодувати.

Та раптом біля неї з отвору в горі дупла щось — кап! Білочка аж здригнулася. Що це таке? Невже дощ? І престо в дупло... А воно знову — кап! На кінчик носика їй упало. Лизнула білочка ту краплю, а вона солодка! Вискочила білочка з дупла, зирк угору — ой, лишенько! Там струмок тече згори по стовбуру і в дупло затікає. Капосний ятел! Це ж він аж до молодой кори додовбав, весняний сік із кленочка пустив!

Іншим разом білочка й сама rado б соку нализькалась, та тепер

не до того їй було. Злякалась вона за діток своїх: бо як потече той сік у дупло, налізуть туди комашки, воги солодкий сік люблять — і покусують її діток. „Ах-ах-ах!“ — закричала білочка, угору стрибнула, почала ятла лаяти:

„Чи ти розуму не маєш? Нащо ти дерево розбив? Нащо ти сік сюди пустив? Де я тепер дінуся з дітьми? Ти нап'єшся собі та й полетиш, а мене з дітками мурашки живцем з'їдять“.

Ятел і стукати перестав: чи ти, ба, що він наробив! Думав трішечки весняним соком з кленочка по-

ласувати, а воно така біда білі від того. Учепився він однією лапою за кору, а другою почав голуву собі чухати: що ж його тепер робити? А далі зірвався з дерева, крикнув „Кій! Кій!“ та й полетів пташок скликати до кленка мурашок їсти.

Злетілося з усього лісу пташок стільки, що й не порахувати, а комашок налізло стільки, що й не проглянути. Пташки клюють та клюють їх, а комашкам і кінця нема, все нові та нові лізуть. І в дупло налізли, на білченят напали, кусяють, бо солодкі білченята стали. Пищать бідні білченята, плачуть, маму кличуть, а білочці часу нема їх рягувати — з дерева на дерево ганяє, шукає, куди б дітей від біди перенести. Побачила на ялині дупло, та ще й же гарне! Та тільки хотіла білочка туди влізти, як летить ятел:

„Стій, стій! То моє дупло! Я його довбав!“

„С-с-с! — засичала на нього білочка. — Ти й над моїм дуплом довбав. Бери тепер собі його, хай тебе мурашки їдять, а я сюди дітей перенесу. Твоя вина — іншим разом думай, що робиш!“

„Твоя правда, — сказав ятел. — Чия вина, того й покута. Зроблю собі нове гніздо . . . далі від тебе. Кій!“

Та й полетів дерева оглядати, щоб нове дупло видовбати.

А білочка не стала гаятись, повиклидала з дупла все, що туди ятел наносив і побігла по дітей. Ох, і була ж їй робота, поки всіх білченят до нової хати в зубах поперецягала! Добре, що дітки ще малесенькі були та ще й мало не голенькі, ледве шерсткою покриватись почали. Та й то обізнати з них мурашок та вилизати у кожного шерстку було дуже нелегко.

Аж увечорі заспокоїлась білочка в новому дуплі біля своїх дітей: усі чистенькі, всі нагодовані — сплять. А білочці й самій їсти аж-аж як хочеться! І як згадала вона, що в старому дуплі стільки жолудів та горіхів лишила, а тут нічого біля неї нема, то аж засичала з жалю.

Та що поробиш? До старого дупла тепер не скоро полізеши. Треба десь собі їжі роздобути. Вискочи-

(Закінчення на обкладинці)

Правне становище жінки в різних країнах світу

(Закінчення)

ІЗРАЇЛЬ

Про становище жінок в Ізраїлі пише Плі Албен, старший заступник державного прокурора в Міні стерстві справедливості Ізраїля. Ізраїль — це країна, в якій жінка займає пост прем'єра міністрів, тобто стоїть на чолі уряду. Це теж країна, де жінок — нарівні з чоловіками — зобов'язує військова служба. Від 1951 року діє в Ізраїлі закон про рівні права для жінок, що надав жінкам однакових прав із чоловіками, зберігаючи рівночасно за жінками деякі спеціальні привілеї. Військова служба, наприклад, зобов'язує однаковою мірою і молодих жінок і молодих мужчин, але час активної служби та поборовий вік для жінок помітно коротші, засяг функцій, що їх вони мають у війську виконувати — обмежений, а матері та вагітні жінки звільнені від військової служби взагалі. В жидівській державі родинне право у значній мірі регульоване релігійними приписами, проте поступово входять у життя зміни впроваджені світським цивільним правом. Згідно з жидівською традицією, наприклад, тільки чоловік і батько має обов'язок утримувати жінку й дітей — жінка такого зобов'язання не має. Тепер, згідно з цивільним правом, обоє батьки зобов'язані утримувати дітей. Донедавна кожний із подружжя мав право розпоряджатися своїм майном без згоди чи відома партнера; тепер, згідно із рішенням Найвищого Суду, майно подружжя вважається спільним майном обох партнерів, не зважаючи на те, чи жінка працює поза домом, чи ні. Справи розводів полагоджують релігійні суди (жидівські та ісламські). Якщо обі сторони вимагають розірвання шлюбу — процедура порівняно проста. Шлюбні та позашлюбні діти зрівняні в обличчі права. Аборти заборонені законом, хоч допускаються винятки з медичних причин. Серед жінок, які покінчили 13 або

більше літ освіти, — 58% затруднені поза домом. 25% жінок працює професіональними, науковцями, техніками. Серед адвокатів у приватній практиці — 15% жінок. Жінкам прислуговує однакова платія за однакову працю, а теж деякі пільги — заборона важких робіт, деяких родів нічної праці тощо. Вагітні мають право на 12 тижнів відпустки і в цей час отримують допомогу від державного забезпечення. Матері, які кормлять дітей груддю, мають право на одногодинну відсутність з праці кожного дня, без скорочення платні. Старечі пенсії прислуговують жінкам у віці 65 років (чоловікам у 70 літ). Жінка має право до місячної пенсії по смерті чоловіка; у випадках, коли помер жінка — чоловік такого права не має, хіба що вона була його єдиним хлібодавцем і він сам не в стані себе утримати. Освіта до 15 року життя є обов'язковою й безкоштовною для обох статей. У божницях та інших релігійних місцях, натомість, панує і надалі традиція сегрегації чоловіків і жінок.

СЕНЕГАЛЬ

Завершує реферований симпозиум праця Маймуни Кане (авторка займає високий пост при Найвищому Суді своєї країни) про статус заміжньої жінки в західньо-африканській республіці Сенегаль. Подружжя та родинні відносини в Сенегалю, де 80% населення — це мусульмани, повністю контрольовані старим звичаєвим правом. Праця Маймуни Кане читається, як антропологічний звіт: вона своїм яскравим контрастом до попередніх праць симпозиуму допомагає бачити сьєдавнонабуті жіночі права модерних європейських країн у відповідній перспективі.

Африканське подружжя — це передусім засіб для продовження та поширення роду. Окрема людська індивідуальність не грає важливої ролі, вона повністю підпорядкована родові. Діти вважаютьсяся

джерелом і доказом сили й багатства роду.

Заручини — офіційне домовлення про бажання заключити подружжя — наступають часто у висліді переговорів між родиною хлопця і родиною дівчини. Перший дарунок нареченій означає, що ніхто інший про неї те може старатися. Чесності відвідани та дарунки батькам нареченої дають хлопцеві право відвідати її саму. Якщо дівчина зірве без причини заручини — вона мусить повернути всі дарунки. Традиція не обмежує довжини періоду заручин. В цьому часі встановлюють дату й місце шлюбу, а теж реченєць сплати віна, що його у формі грошей, клейнод, худоби, або таких практичних речей, як машина до шиття, зобов'язана скласти родина майбутнього чоловіка родині дівчини. Заборонено заключати подружжя особам, що вважаються „молочними родичами“, тобто тим, кого кормила груддю та сама нянька. Перешкодою до шлюбу можуть бути теж і різниці касті. Серед мусульман — шлюб із вагітною жінкою вважається недійсним. Чоловіки-мусульмани мають право мати кілька жінок; для жінки-мусульманки, натомість, шлюб із ще одним чоловіком вважається неважним. Вдовиці та розведені жінки-мусульманки мають визначений „період чекання“, який мусить проминути, щоб жінка могла заключити нове подружжя.

Сама процедура шлюбу в Сенегалю дуже проста й відбувається у відсутності молодого й молодої, а теж у відсутності осіб жіночої статі. Родичі — репрезентанти однієї й другої родини — звичайно брат матері з боку молодої та брат батька з боку молодого — висловлюють усно один одному свою згоду на заключення подружжя зв'язок. Крім офіційного церемоніялу, є теж і неофіційний звичай святкування заключеного подружжя — в ньому беруть участь переважно самі жінки.

НАШІ ПРИГАДКИ

Маючи певну кількість невіривняних передплат, ми постановили висилати частіше пригадки нашим читачкам. Причинився до того поштовий уряд, що не допускає довшої, як тільки піврічну висилку журналу залеглим передплатникам. Тому стараємось пригадати кожній передплатниці цей її обов'язок, коли тільки вигасне її передплата.

Зрештою це не є новиною, бо так поступають усі американські видавництва. Тому просимо прийняти доброзичливо ці наші заходи, що є зроблені в нашому й Вашому інтересі. Коли б помилково хтось дістав пригадку, що вже вивірив передплату, то могла ця вплата розминутись із пригадкою, або в інший спосіб зайшла помилка. Це можна легко вияснити.

АДМІНІСТРАЦІЯ НАШОГО ЖИТТЯ

У традиційному сенегальському подружжі жінка зобов'язана до безсглядного послуху, вірності й допомоги чоловікові. До неї належить уся домашня робота й визначені хліборобські функції (як засів і збір збіжжя, наприклад) та опіка над членами родини. Якщо жінка не виконує своїх обов'язків — чоловік має право її карати — не вільно йому тільки вбити її або покалічити. Чоловік зобов'язаний дбати про утримання родини. Якщо він мусульманин — він має право мати навіть чотири жінки. Християни в принципі моногамні. На практиці, — каже пані Кане — деякі ватажки-мусульмани мають більше, як чотири жінки, а деякі християнські ватажки мають більше як одну. Подружня зрада зі сторони чоловіка не вважається такою поважною справою, як подружня зрада жінки, все таки конкубат (утримування чоловіком коханки) — недозволений. Якщо чоловік не виконує своїх зобов'язань, жінка має право його покинути та повернутися до своєї родини. Цікаво, що, згідно із звичаєвим сенегальським правом, жінка зберігає за собою окрему приватну власність, та що не батько, але мати зобов'язана передавати дітям традицію, звичаї, знання.

Смерть чоловіка зобов'язує його жінок до строгої приписаної жалоби. Після похорону жінка залишається в хаті на кілька місяців; якщо вона вагітна — жалоба триває аж до розв'язання. Жінка вважається частиною спадку, який залишається родині чоловіка і звичайно вона стає дружиною чоловікового брата. Вдовиця має право відмовитися від такого подружжя і вибрати собі іншого чоловіка.

Проте діти її мусять залишитися чоловікові родині. З майнової спадщини чоловіка жінці залишається 1/8 частина — решту майна ділять поміж синів. У спадкових справах найбільше, мабуть, помітна нерівність між обома статями. Серед мусульман існує погляд: хто не в стані осідлати коня і вжити шаблю — той не може приймати спадку. Якийсь сенегальський поет висловився про цю нерівність так: „Сини наших синів є нашими, що ж до наших дочок, то їхні сини для нас — чужинці“. Якщо помре жінка, — вдівець часто одружується з її сестрою. Спадок по матері ділять по рівному між синів і дочок. Подружжя вважається святим і обов'язковим для жінки. Згідно з ісламською традицією, тільки чоловікове благословенство відкриває двері до раю.

Подружжя може бути розірване шляхом розводу. Підставами бувають: серйозне покалічення, відмова платити віно, подружня зрада, покинення дому тощо. Розвід часто відбувається без стороннього втручання суду. Крім того, живе ще стара традиція одностороннього відречення, коли чоловік просто, навіть не подаючи причин — складає перед двома свідками заяву, що він відривається жінки і звільняє її від усіх подружніх обов'язків. Така заява автоматично розриває подружжя.

У сьогоденнішому Сенегалю йдуть намагання модернізувати старе звичаєве право. Існує готовий опрацьований проект нового родинного кодексу, який вимагає офіційної реєстрації подруж, згоди партнерів на моногамне чи полігамне подружжя, однакових для чоловіків і жінок підстав для роз-

Замість квітів

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжу могилу бл. п. Євдокії Ликтей, матері нашої містоголови п-ї Лесі Різник, складаємо 25 дол. на Запасний Фонд Н. Ж. і висловлюємо родині щире співчуття
Членки Екзекутиви СУА

У СВІТЛУ ПАМ'ЯТЬ моєї Мами — вірної Союзянки — Євдокії Ликтей, складаю 50 дол. на Запасний Фонд „Нашого Життя“

Олександра Різник

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжу могилу бл. п. Євдокії Ликтей, складаю 20 дол. на Запасний Фонд Н. Ж.

Агнес Ярема, 129 Іст 7-ма вул.
Нью Йорк

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на могилу матері членки Редакційної Колегії Олександри Різник, бл. п. Євдокії Ликтей, складаю 10 дол. на Запасний Фонд „Нашого Життя“

Уляна Любович

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на магілу бл. п. Маріянни Максим'як, матері нашої членки п-ї Ірини Захарко, складаємо 10 дол. на пресовий фонд Н. Ж.

Управа Окружної Ради
на Нову Англію

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжу могилу бл. п. Маріяна Чучмана, чоловіка нашої дорогої членки пані Марії складаємо 5 дол. на пресовий фонд Н. Ж. і висловлюємо їй щире співчуття

4 Відділ СУА в Нью Йорку

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на могилу бл. п. Марії Березюк складаю 5 дол. на Фонд П'ятсот

Марія Воскрес
членка 26 Відділу СУА
в Дітроїті

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на могилу бл. п. Андрія Нікітича, батька нашої членки п-ї Олі Криволап, складаємо 10 дол. на Запасний Фонд Н. Ж.

59 Відділ СУА в Балтиморі

В ПАМ'ЯТЬ бл. п. Марії Котик, матері нашої членки п-ї Наді Кух, складаємо 25 дол. на Фонд П'ятсот

71 Відділ СУА в Джерзі Сіті

воду та заборони одностороннього відречення. Але покищо проект залишається проектом: звичаєве право Сенегалю має корінь у старій релігійній традиції і змінити його нелегко.

Дорогі читачки!

Ми були примушені деякі вже зложені матеріали перенести на 3 стор. обкладинки, а теж до наступного числа Н. Ж. Між тим — листування, хроніку Відділів далекого віддалення, Річні Збори, Рецензії, Посмертні згадки. Це нам самим не до вподоби і ми мусимо на майбутнє розв'язувати інакше справу дописів і т. п. Вибачаємось!

Ред. У. Любович

Замість квітів

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на могилу своєї матері й тітки бл. п. Олени Вус зложили 28 дол. на пресовий фонд Н. Ж. син Іван Вус
сестринка Катерина Вовчок

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжу могилу бл. п. Катрі з Іванців Котик, складаю 10 дол. на пресовий фонд Н. Ж.

Д-р Василь Іванець
з дружиною Парасею

В ПАМ'ЯТЬ бл. п. Юліяни Белей складаю 8 дол. на прес. фонд Н. Ж.

Наталія Іванків
Лос Анджелес, Каліф.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжу могилу бл. п. Маріяна Чучмана складаю 5 дол. на пресовий фонд Н. Ж., а п-і Марії Чучман висловлюю щире співчуття.

Іванна Ю. Бенцаль, Нью Йорк

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжі могили д-ра Василя Дмитріюка і д-ра Юрія Якова складають 7 дол. на передплату журналу „Наше Життя“ для „Еа-бусі“, а родинам висловлюють своє глибоке співчуття

Оксана і Михайло Салдिति
Бофало

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжу могилу дорогої тітки бл. п. Олени Лонкевич складаємо 20 дол. на Стипендійний Фонд ім. Марії Когутяк

Ірина і Мирон Руснаки
Рочестер

В ПАМ'ЯТЬ мого кузина локійного Петра Ісаєва вплачую 10 дол. у ювілейному році на Наукове Т-во ім. Шевченка

Емілія Плешкевич, Шикаго

ВП. ПЕРЕДПЛАТНИКИ!

ПРОСИМО ПРОВІРИТИ БІЛЯ ВАШОЇ АДРЕСИ ДАТУ, ДО ЯКОЇ ВИ ВПЛАТИЛИ ПЕРЕДПЛАТУ. ПЕРЕСИЛАЙТЕ СВОЄЧАСНО ПЕРЕДПЛАТУ, ЦЕ ЗАОЩАДИТЬ АДМІНІСТРАЦІ ДОДАТКОВИХ КОШТІВ І ТРУДУ. ДЯКУЄМО.

Від Редакції

Редакція не приймає матеріалів не підписаних авторами та застерігає за собою право скорочувати статті та правити мову.

Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди, а не погляди редакції. Редакція не буде містити невивічених і образливих для когонебудь висловів. Рукописів не звертаємо. Анонімів не читаємо.

Редакція приймає у вівторок, середу, четвер і п'ятницю від 10:30—1 і по полудні від 3—6. В інших годинах за домовленням: тел: 674-5508 (код. 212).

ЯТЛИК І БІЛОЧКА

(Докінчення зі ст. 38)

ла білочка з дупла, збігла вгору — нічого немає, збігла вниз — торішні жолуді валяються. Натягала вона їх у дупло, скільки могла, по-вечеряла трохи, молодими бруньками закусила та й лягла спати.

Хороше тепер було дупло у білочки, ніхто її там не турбував; і вона була рада тому. А на ятла все-таки дуже сердилась, і як побачить було його, так і кричить:

„Ах! ах! Це ти! Це ти! Це ти!“

Ятел почував себе винуватим і поспішав втекти від неї. А малі пташки дякували ятлякові за кленовий сік, бо туди стільки комах налізло, що пташки завжди мали добрий обід.

99 ВІДДІЛ СУА

(Докінчення зі ст. 21)

після якого Жюрі вирішило признати такі нагороди: за найкращі сукні (а було їх дві на однаковому рівні), нагородні одержали пл. Савків і Є. Коцур. Признання одержали пл. А. Слюсарчук, Л. Мищик, Іванка Бучак і О. Білянська.

За найкращу вишивану блюзку першу нагороду одержала Віра Кушнір, другу п-і А. Урбан; відзначені були пл. Л. Мокій, Л. Мокій і Ф. Кошкар.

Із молодих дівчат першу нагороду одержала Арета Ракоча, другу Н. Кушнір. Признання одержали: Марійка Кошкар і Л. Кушнір.

У групі чоловіків першу нагороду за вишивану сорочку одержав Іван Демчар, а другу п. Слободян. Були

це нагородні за вишивані краватки: першу нагороду одержав мед. М. Комар, другу д-р Ю. Слюсарчук. Вечерниці пройшли з успіхом. Присутні провели мило час, танцюючи під звуки оркестри „Амбасадори“. Організаторам того роду імпрез належитьсья подяка за їхній труд.

Вечірка. Дня 18 листопада влаштовано вечірку, а радше срібний ювілей наших трьох членок, пл. Б. Бережанської, І. Бучак і А. Базар. На цю вечірку наших ювіляток запрошено всіх чоловіків наших членок, як також були ще запрошені пані, які ще не були членками СУА, щоб їх заохотити стати в ряди зорганізованого жіноцтва СУА. Голова Люба Мокій попросила пароха о. Б. Волошина провести молитву, а після молитви побажала Ювілятам многих літ.

Після перекрутки голова відчитала реферат на тему „Історія, ціль і завдання Союзу Українок Америки“. Реферат був дуже старанно підготований і виголошений. Це напевно він вилинув на наших гостей, бо таки того самого вечера вписалось чотири пані до нашого Відділу.

Деся Кушнір
пресова референтка
за 1973 рік

Купуйте найновіші видання СУА:
Р. Завадовича: ЧАРОДІЙНІ МУЗИКИ
Дізн: КІТ-МУЗИКА
Ціна по 250 дол. за примірник
Замовляти через Централю СУА

КАНЦЕЛЯРІЯ СУА

Поручає
п'єску Марійки Підгір'янки
В ЧУЖІМ ПІР'І

для дитячих вистав

Комплет (11 примірників для всіх роль) коштує 5.50 дол., разом із пересилкою.

Замовляти в Централі СУА

АДМІНІСТРАЦІЯ НАШОГО ЖИТТЯ

УКРАЇНСЬКІ ПИСАНКИ — Серія 1, ст. 4 — UKRAINIAN EASTER EGGS

Писанки з Вінницької області